

PARLAMENT DE CATALUNYA

**Presidència
de l'honorable Sr. Joan Casanovas**

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 21 de desembre del 1933

SUMARI

A les cinc i dos minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Precs sobre l'actuació d'algunes Autoritats en període electoral i sobre l'emissió dels sufragis, formulats pels senyors Rovira i Roure, Fronjosà i Espanya.

Respostes del senyor Conseller de Governació i rectificacions dels senyors Rovira i Roure, Fronjosà i Espanya.

Lectura d'un Projecte de Llei de transferències de crèdit entre diverses partides del Pressupost d'enguany. Passa a la Comissió corresponent.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió d'Economia sobre el Projecte de Llei de Bases de la Cooperació.

El senyor Conseller d'Agricultura i Economia recull les objeccions fetes pels senyors que intervingueren, en la sessió d'ahir, en la discussió de totalitat.

Rectificacions dels senyors Tallada, Vallès i Pujals i Fronjosà.

El senyor Conseller d'Agricultura i Economia rectifica i resta acabada la discussió de totalitat.

Se suspèn el debat.

Lectura del dictamen de la Comissió de Finances al Projecte de Llei de transferències de crèdit llegit en la sessió d'avui.

Ordre del dia per a la sessió de divendres.

S'aixeca la sessió a dos quarts de vuit i vuit minuts de la vetlla.

(La Cambra passa a reunir-se en sessió secreta.)

S'obre la sessió a les cinc i dos minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi ha els senyors Consellers de Governació i d'Agricultura i Economia.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

Precs sobre l'actuació d'algunes autoritats en període electoral i sobre l'emissió dels sufragis

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Rovira i Roure.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Senyors Diputats: Per a formular un prec al senyor Conseller de Governació. Jo no sé si el meu prec serà atès, perquè en reiterades ocasions he hagut de dirigir-me al senyor Conseller de Governació en relació a suspensions i destitucions de funcionaris municipals fetes per les diferents Comissions gestores, nomenades precisament pel senyor Conseller de Governació, i, no obstant i que el senyor Conseller de Governació reiteradament havia dit que si a ell s'acudia s'anirien a rectificar tots aquells errors que s'haguessin comès, el cert és que aquell conjunt de funcionaris municipals destituïts o suspesos continuen tots en la mateixa situació. Però en el cas actual, jo crec que la gravetat augmenta. Ens trobem en ple període electoral, i, amb tot i això, aquests senyors de les Comissions gestores continuen fent aquest conjunt de destitucions i de suspensions de què sempre hem hagut de plànyer-nos.

Així, per exemple, en el present cas, a l'Ajuntament de Torregrossa ha decretat la Comissió gestora la suspensió d'un funcionari municipal, com és un guarda d'aquell Municipi; i ha decretat aquesta suspensió, no obstant la prohibició absoluta que fa l'art. 68, apartat tercer de la Llei Electoral. En conseqüència, és clar i terminant que per part del que es diu Vice-president de la Comissió gestora s'ha comès indubtablement un delictes. Jo espero, per tant, que el senyor Conseller de Governació traslladi l'oportuna denúncia als Tribunals de Justícia perquè es persegueixi aquest delictes. L'art. 68, número 3, de la Llei Electoral és prou clar i terminant i no hi cap tansols l'excusa que dóna aquest que s'anomena Vice-president de la Comissió gestora de dir que es tractava d'una suspensió feta abans del període electoral, en raó de què el darrer paràgraf d'aquest número 3 diu terminantment que encara que les suspensions s'hagin decretat abans, no hi cap sota cap pretext la notificació dintre del període electoral.

I a propòsit d'això, jo em permeto preguntar també al senyor Conseller de Governació, d'on han nascut aquests Vice-presidents de les Comissions Gestores; existeixen aquests Vice-presidents de les Comissions Gestores i no en parla la Llei. Allò, el President de la Comissió Gestora, President nomenat pel senyor Conseller de Governació, va renunciar, i malgrat això, quan

no hauria d'existir President mentre no se'n nomenés un altre, a no ésser que no s'acceptés la renúncia feta pel President, el cert és que dels altres dos gestors, que per haver estat nomenats pels partits haurien de trobar-se en una situació de plena igualtat, un d'ells s'atribueix per sí i ante sí el càrrec de Vice-president i ve actuant com Alcalde de la població en qüestió.

Això que passa, en període electoral, en les actuacions de les Comissions Gestores i Ajuntaments en els quals hi ha majoria d'Esquerra, ens demostra en aquests moments com no es va pas amb una actuació prou neta a les eleccions municipals en determinats Ajuntaments.

Jo he de plànyer-me també — ja anunciava igualment la pregunta aquest matí, encara que m'ha dit el senyor Conseller de Governació que no havia rebut l'encàrrec que jo havia fet — d'un fet d'un Ajuntament de la Vall d'Aran — i celebri que estigui present el senyor Espanya — en el qual s'ha fet quelcom que jo crec que contradir també la Llei, i en contradir la Llei es va precisament a les eleccions municipals en una forma que no és pas aquella que ha desitjat el Parlament Català per a donar la facilitat necessària per a l'emissió de sufragis. És el poble de Canejan; nosaltres, en la Llei Municipal, diem, en les disposicions transitòries que es donguessin les facilitats oportunes perquè poguessin els electors votar precisament en el nucli de població on ells visquessin, i l'Ajuntament de Canejan en aquest cas ha establert una Mesa electoral a Sant Joan de Toran; però no es limita a què votin només a Sant Joan de Toran els habitants de Sant Joan de Toran, sinó que hi fa anar a votar la gent d'altres agregats que resulta que tenen Sant Joan de Toran una hora més lluny que el nucli de població on resideix la Municipalitat, que és Canejan. I així passa, per exemple, en els agregats de Pursingles, Cainau i Burdius, que no obstant estar més a la vora de Canejan, els fan anar a votar a Sant Joan de Toran.

Una altra anomalia — encara en podria citar moltes altres — és el que ha passat al poble de Sanaüja, on existeix també una Comissió Gestora. El senyor Conseller va enviar-hi una inspecció per a fer un expedient. Resultat d'aquest expedient, administrativament no n'hi va haver cap, sinó que s'ordenà exclusivament que anés l'expedient en qüestió als Tribunals de Justícia; jo d'això me'n congratulo. Els Tribunals de Justícia veuran si existeix delictes o no, però el que és una anomalia, el que és improcedent, és que, regint com regeix el Jutjat d'Instrucció, un Jutge municipal, Jutge municipal d'un cap de partit, i, per tant, nomenat pel Govern, actua en relació a aquest expedient de Sanaüja d'una forma que resulta anòmala, ja que consisteix en què quan s'atansen les eleccions, el dia abans de les eleccions, ja traslladar a Solsona, per a anar a declarar, a més de quaranta veïns del poble de Sanaüja, perquè declarin en un sol dia, i això representa que el que es vol és que el dia següent, en el moment de les eleccions, no estiguessin presents precisament en el seu poble, tots aquests electors que pel seu nombre indubtablement havien d'ésser tots aquells que podien determinar que la Majoria la conseguís

un partit o un altre. Això es va fer el dia 16, vigília de les eleccions municipals que s'havien de celebrar el dia 17. Havien estat citats abans de la suspensió perquè acudissin davant del Jutjat, perquè compareguessin al Jutjat el dia 16; i en quan es varen suspendre les eleccions, es varen suspendre també les citacions. I és de suposar — per això fem el prec, per tal que es tingui degudament en compte — quina era la intenció, quina és la actuació d'aquesta gent; s'ha de posar cura en evitar que davant de l'anunci de les properes eleccions, es repeteixin fets d'aquesta naturalesa.

En definitiva, fem constar aquesta anomalia de què precisament el dia abans de les eleccions, a més de quaranta electors, se'ls citi com a testimoni en una causa, quan ben fàcilment es comprèn que en un sol dia no podien declarar tot aquest conjunt de persones.

Jo no confio molt en el resultat de les denúncies que es fan al senyor Conseller de Governació; i no hi confio molt, perquè recorde que en una anterior intervenció seva jo li demanava que es cursés la corresponent denúncia a la Direcció General de Correus o al Centre on ell cregués oportú, per l'actuació d'un funcionari de Correus, per l'actuació del peatò de Santallina, que és al mateix temps cap de la Comissió gestora, malgrat la incompatibilitat que jo estimava que existia; jo demanava que es cursés la corresponent denúncia, perquè aquest peatò no lliurava aquells sobres que anaven adreçats el nostre Centre de Lliga Catalana, sinó que escrivia en ells «desconegut» i ho retornava. I nosaltres demanàvem que es fes l'oportuna denúncia i li dèiem al senyor Conseller de Governació que, si tenia el propòsit de fer-la, li facilitaríem un sobre d'aquests retornat pel peatò; i el senyor Conseller de Governació no ens ha demanat el sobre en qüestió, i això, al nostre entendre, significa que no ha cursat la denúncia. I si estem en un error, si realment el senyor Conseller de Governació ha fet la denúncia, nosaltres ens en congratularem, i, llavors, confiadament, esperarem que també cursarà la denúncia que li hem fet als Tribunals de Justícia, per a perseguir això, que constitueix un evident delictes sancionat per l'apartat tercer de l'art. 68 de la Llei Electoral.

El Sr. SOL: Casos ben concrets.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Conseller de Governació té la paraula.

El Sr. CONSELLER de Governació: Ens aixequem a parlar per a contestar al senyor Rovira i Roure i dir-li que en tots els casos que ell ha interessat, jo he tingut una gran satisfacció de poder atendre les seves indicacions i denúncies; però jo no sóc el culpable de què alguna denúncia, com alguna altra, que amb igualtat de condicions també se m'ha cursat, i no precisament per la V. S., sinó sortida d'altres Partits polítics, però, en el fons, idèntica a la que la V. S. exposa, no hagi estat atesa la demanda com era el nostre desig; però això és independent del Conseller de Governació. Ara, com és natural, aquesta denúncia que formula aquí el senyor Rovira i Roure seguirà el mateix camí que totes les denúncies raonables que es formulen al Conseller de Governació; i no cal dir que si la Comissió gestora de Torregrossa ha fet una destitució en ple període

electoral, el Conseller de Governació no permetrà que aquesta destitució sigui feta i manarà la conseqüent reposició, perquè creu que aquests fets estan sancionats, estan penats, com ha dit molt bé la V. S., en l'apartat tercer de l'article 68 de la Llei Electoral.

Ja sap la V. S., pel que respecta al segon extrem, que no existeixen Vice-presidents de Comissions gestores. Es veritat que, potser per un escrúpol excessiu per part meua, havent ocorregut, en les Comissions gestores, una baixa de President, de nomenament del Conseller de Governació, i estant en període electoral, no vaig voler fer el nomenament per a evitar que fos mal interpretada la meua gestió en aquest sentit; i vaig voler evitar que possiblement d'aquests mateixos bancs (*Assenyalant els escons de la Minoria de Lliga Catalana.*) sortissin veus que ens fessin retret d'haver fet aquests nomenaments estant en període electoral, malgrat que fos un nomenament ben justificat. Però, pel que es veu, hi ha qui obra per si, i ells mateixos es nomenen Vice-presidents de Comissions gestores.

Ha parlat també la V. S. de coses ocorregudes en el poble de Canejan i ha dit que l'Ajuntament d'aquest poble havia fixat el col·legi electoral en un lloc que no resultava ésser el més cèntric per tots els pobles agregats. Jo no sé si la V. S., ahir precisament, era present quan vaig contestar un prec semblant, però amb altra intenció, del senyor Tallada. I vaig dir jo que, efectivament, en casos com aquest del poble de Canejan, se m'havien adreçat unes sol·licituds per a constituir un col·legi electoral per a un nombre d'electors inferior a cent, que és el nombre fixat per la Llei; i recorde que precisament un d'aquests casos era el de Canejan. Vaig contestar que s'atenguessin en absolut a les normes del Decret promulgat amb data, si no recorde ma'ament, del 27; i ahir, precisament, reconeixent que hi han pobles que no tenen el nombre de votants que marca el Decret, però per proporcionar-los millors condicions d'elecció, per a donar facilitats per l'emissió del vot en ordre a la situació de les meses electorals, he fet un altre Decret, en el qual es limita el nombre de votants a cinquanta. Possiblement, jo no sé ara les circumstàncies exactes de tots els pobles agregats que la V. S. ha nomenat; crec que amb aquest Decret es donarà una solució que permeti a aquests electors emetre el seu vot en un lloc més convenient per a ells que el que fins ara se'ls assenyalava.

I pel que respecta a la darrera part del prec de la V. S., referent al poble de Canejan, ja ha dit la V. S. que la resolució de la Conselleria de Governació ha estat portada als Tribunals de Justícia; i sembla que aquesta solució la V. S. l'ha trobat justa i adequada. Jo no tinc cap jurisdicció sobre els Tribunals de Justícia, i tinc la convicció que la posició del Conseller de Governació ha d'ésser sempre d'absolut respecte a la independència dels Tribunals de Justícia; però, per si alguna anomalia cometessin els Tribunals de Justícia o els representants d'aquesta, jo ho traslladaré al senyor Conseller de Justícia, perquè, sense que pugui semblar imposició, es procuri posar remei i atendre el prec de la V. S.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Rovira i Roure té la paraula.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Per a rectificar i principalment per a expressar les meves gràcies al senyor Conseller de Governació, que ha fet promesa d'atendre les denúncies que li feia i traslladar-les al senyor Conseller de Justícia. Jo confio, perquè la paraula del senyor Conseller, com a paraula sagrada l'hem de tenir, que serà complert això que ens ha promès.

Jo li faig, principalment, el prec a base d'això que ha ocorregut en la Comissió gestora de Torregrossa; i li faig principalment el prec en relació a aquest assumpte, perquè crec que, des del moment que fou el Conseller de Governació qui va nomenar aquestes Comissions gestores, ell és el responsable de totes les enormitats que aquestes Comissions facin, perquè si no s'hagués dictat aquella Llei, al nostre entendre absurda, totes aquestes coses que han passat no haurien passat.

Del restant, senyor Conseller de Governació, jo n'he fet esment sense fer-ne càrrecs a la V. S. He esmentat el poble de Canejan sense fer-li càrrecs a la V. S. perquè també em va congratular la disposició que va dictar la V. S. i espero que la nova disposició que ha dictat segurament també ens congratularà. Però he volgut significar com són fets aïllats aquests de què en ple període electoral es vinguin a suspendre funcionaris, com ha passat amb la suspensió d'aquell guàrdia de Torregrossa, sinó que n'hi han molts altres, es tracta d'un conjunt d'actes realitzats per diferents Ajuntaments, que demostren a bastament que hi ha molts Ajuntaments, que hi ha moltes autoritats municipals, que no van pas a la lluita electoral amb la lleialtat que correspondria.

En conseqüència, a mi sols em resta ratificar que, esperant com espero que complirà les seves promeses el senyor Conseller de Governació, he de regraciar-lo per les seves paraules.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: El senyor Rovira i Roure està acostumat sempre a l'exageració, perquè precisament l'exposició d'aquest cas únic que ha pogut fer al Conseller de Governació en tot el període electoral triplicat, demostra, perquè l'excepció confirma la regla, que els Ajuntaments han comès molts pocs actes de la mena dels que la V. S. assenyalava.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Més de dues vegades he hagut d'aixecar-me, senyor Conseller de Governació, per a exposar fets d'aquesta naturalesa, i de molts d'aquests actes no n'he obtingut pas una resposta satisfactòria ni m'han demostrat que haguessin estat corregits.

El Sr. CONSELLER de Governació: Perdoni la V. S. que li digui que parlàvem del període electoral, i la V. S., si no recordo malament, durant aquest període no s'ha aixecat a parlar per a exposar anomalies més que avui en què formula aquesta denúncia, i això demostra que, si un esperit de democràcia hi ha a Catalunya, el manifesten els Ajuntaments de Catalunya, que respecten i complimenten la Llei Electoral.

El Sr. ROVIRA I ROURE: ¿I el cas de l'Ajuntament de Santalinya?

El Sr. CONSELLER de Governació: Però el que la V. S. denunciava eren anomalies de les Comissions gestores comeses abans del període electoral.

El Sr. ROVIRA I ROURE: I en ple període electoral.

El Sr. CONSELLER de Governació: Això de les Comissions gestores és un mite creat per la V. S. amb les finalitats, naturalment, que cadascú hi posa en parlar en aquesta Cambra, donant-li un xic de sentit polític, ja que vistes totes les denúncies formulades per la V. S. respecte de les Comissions gestores, s'arriba a la conclusió que, de les cinc-centes Comissions gestores que hi ha a Catalunya, aproximadament, hi han hagut vint-i-sis casos de denúncia, i em sembla que aquesta estadística demostra l'exageració a què em referia.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Doncs deuen ésser tots de la «província» de Lleida.

El Sr. CONSELLER de Governació: Possiblement la V. S. estarà situat en el lloc pitjor, perquè les dades que obren en poder del Conseller de Governació demostren que és un castell de focs d'artifici això que s'ha creat a l'entorn de les Comissions gestores, ja que aquestes han donat menor nombre d'anomalies que les que es cometien pels anteriors Ajuntaments.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSÀ: Senyors Diputats: Jo també vaig a parlar de qüestions electorals.

A Sant Andreu de la Barca hi ha un Jutge municipal que no fa res més que posar inconvenients a aquells treballs de caràcter preliminar que s'acostumen a fer en període pre-electoral. Aquest Jutge ja no hauria de poder exercir les seves funcions com a tal.

El Sr. BRU: Deu ésser de la Lliga!

El Sr. FRONJOSÀ: Si no és de la Lliga, està al seu servei.

Un Sr. DIPUTAT de la Minoria de Lliga Catalana: Deu ésser una bona persona.

El Sr. FRONJOSÀ: Jutge i de la Lliga, ¿bona persona? No ho crec; hi ha massa coses dolentes reunides. (Rialles.)

Doncs aquest senyor Jutge comença perquè no hauria de poder exercir les seves funcions, ja que té dos processos en el Jutjat de Terrassa per abusos de poder. Jo no sé quin article del Codi determina que un Jutge, quan ha estat processat no pot exercir les funcions de tal, però del que sí estic segur és que trobaríem algun article d'alguna Llei vigent on es determini d'una manera clara i concloent la incompatibilitat a què em refereixo. Així doncs, si comença per estar situat fora de la Llei, encara és més extraordinari que aquest senyor pugui ésser President de la Junta del Cens de la localitat. És dona el cas que al Cens de Sant Andreu de la Barca, ciutadans fills de Sant Andreu, que han viscut sempre a Sant Andreu i que àdhuc hi estan establerts, no figuren en la llista del Cens, i, en canvi, hi ha uns altres senyors que solament hi viuen a l'estiu, però que la resta de l'any viuen a Barcelona, i que alguns d'ells fins i tot tenen negoci a Barcelona.

El Sr. BRU: Potser hi voten i tot.

El Sr. FRONJOSÀ: Està clar que voten a Barcelona, aquests senyors. ¡Estan inclosos en el Cens de veïns de Sant Andreu de la Barca! I això els permet, en dies d'eleccions, votar en dos llocs almenys, si no tenen una torre en un altre lloc, en el qual cas voten tres vegades o tantes com torres tinguin. En voler palesar els nostres amics l'improcedent que era l'existència d'aquesta anomalia de què persones que no eren veïnes de Sant Andreu de la Barca apareguessin en el Cens i poguessin exercitar llur funció ciutadana de votar, mentre que altres que, essent veïns i estant establerts en l'esmentat poble, no figurin en el cens i no puguin votar, aquest senyor Jutge els va treure en tons intemperants i en advertir-li els seus visitants que ells farien qüestió d'aquesta anomalia si no eren atesos, va dir que podien recórrer allà on creguessin per convenient, tota vegada que ell sabia perfectament amb qui comptava i per què feia aquests atropells.

Informat degudament, i una vegada expressats els motius i els mòbils pels quals es movia aquest senyor i quins eren els elements que afavoria amb la seva actuació, es va arribar a la conclusió de què solament afavoria als senyors de Lliga Catalana, ja que tota aquesta gent que era al cens i que no eren veïns de Sant Andreu de la Barca, eren persones afectes a la política de Lliga Catalana, a la política que segueixen aquests senyors tan pulcres, tan ponderats, que vetllen per la puresa de les Lleis i per la sana i recta interpretació de les mateixes.

Jo no sé si confiar en l'eficàcia de la meua denúncia, perquè ja aquests ciutadans de Sant Andreu de la Barca varen visitar el senyor Conseller de Justícia i Dret i li enviaren una comunicació per escrit posant de relleu aquesta anomalia i l'actuació d'aquest Jutge que d'una manera illegal apareix encara en el seu lloc, i a hores d'ara no han rebut encara cap resposta ni se'ls ha dit quina seria l'actitud del Govern de Catalunya respecte d'aquest cas.

El Sr. VALLS I TABERNER: També deu voler afavorir la Lliga Catalana.

El Sr. FRONJOSÀ: Aquí, el que hi ha és un excés de *conllevància*, senyor Valls i Taberner, d'aquells senyors (*Assenyala la Majoria.*) amb vostès, i nosaltres un excés de *conllevància* amb ells, però veurà la V. S. com arribarà un dia en què trencarem el càntir entre tots. Ja ho veurà. (*Rialles.*)

El fet és que quan els ciutadans apellen a aquells organismes, que són els primers que estan encarregats de vetllar pel compliment estricte de les Lleis, i després s'aixeca un representant del poble al Parlament i fa referència a qüestions de caràcter electoral i denúncia al senyor Conseller de Governació, que en aquestes qüestions és qui té la màxima autoritat, si ni el meu prec ni les manifestacions d'aquests ciutadans de Sant Andreu de la Barca són escoltades ni corregides les anomalies, després no es podrà criticar si nosaltres anem a aquestes localitats i aconsellem als ciutadans que quan les Lleis són vulnerades i escarnides pels que estan encarregats de vetllar per la seva puresa, tirin pel carrer del mig. Perquè, quan hi ha uns senyors que sempre parlen de la puresa de la Llei i de la grandiositat i de

la majestat de la funció dels Jutges i que sempre vetllen perquè ningú no vulneri els preceptes legals, és evident que llavors, nosaltres, que no tenim ni aquesta responsabilitat ni aquests coneixements ni sentim tant d'entusiasme...

(*El senyor Valls i Taberner l'interromp en forma que no es percep clarament.*) Ni cap respecte a les Lleis que han fet vostès; mig respecte. Com li hem de tenir, si nosaltres no sabem llegir ni escriure, per què vosès no ens n'han ensenyat? Però, cándis, no; ce cap manera! Si no s'escolta, doncs, la veu del poble i dels seus representants, aleshores aquest poble i aquests representants haurem de fer allò que creguem convenient en cada cas.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: El prec de l'amic Fronjosà demostrarà al senyor Rovira i Roure que per tots cantons es poden fer iguals o semblants denúncies i que la cosa queda compensada...

El Sr. FRONJOSÀ: Però aquest és un Jutge, no un peó caminer.

El Sr. CONSELLER de Governació: També el senyor Rovira i Roure parlava de la Justícia, pocs moments abans, quan el Govern de la Generalitat confiava la resolució d'un expedient als Tribunals de Justícia. I aleshores es queixava precisament de què aquest Jutge, procedint en una forma inconvenient, feia les citacions a la vigília de les eleccions perquè no poguessin votar. I la V. S., naturalment, fa un prec gairebé en un sentit contrari per a una cosa semblant.

En la part que es refereix al Jutge, forçosament he de repetir les paraules dites primerament, que no han de venir a mi, naturalment, les reclamacions; he de repetir, dic, iguals paraules que les pronunciades en el prec anterior: Que el Conseller de Justícia és el que ha de resoldre aquest cas.

Ara, pel que respecta a les eleccions, hi ha un cas que aquí a Catalunya es presenta, no solament en aquest poble, la denúncia del qual no ha arribat, perquè suposo que l'hauran feta al Conseller de Justícia — i n'és, per tant, un cas desconegut —, sinó amb caràcter més general. Precisament d'altres pobles han arribat aquests dies algunes denúncies en aquest sentit, motivades pel succeït en les darreres eleccions generals; i aquestes denúncies es refereixen a què, senyors que tenen i disposen de mitjans de locomoció més apropiada que altres i que tenen propietats als pobles dels voltants de la capital, voten dues vegades, perquè tenen vot a la població on estuegen — on es fan inscriure, moltes vegades per pagar cédula personal més baixa —, i després també voten a Barcelona. És una consideració que he vist comprovada; la d'aquest senyors que, havent emès els seus vots en uns pobles — que no tinc necessitat d'anomenar-los, però que si convingués els citaria —, després han emès el seu vot a Barcelona. Hem de vetllar per la puresa del sufragi. No es podrà dir que jo no la cerqui, però s'ha de cercar per tots els cantons, i la transgressió és igual en l'home que a Barcelona

vota dues vegades, com en aquell altre que, valent-se de què té més mitjans de locomoció, agafa el seu auto i va a votar a trenta, quaranta o cinquanta quilòmetres de Barcelona i després torna a votar a Barcelona.

Per consegüent, una de les coses que jo vaig donar com a pauta als que em van fer la denúncia, és que ells s'assabentessin prèviament de si tenien vot a ciutat els que ells sabien que vivien l'hivern a ciutat i l'estiu a les poblacions respectives, i que, considerant que allò seria una transgressió de la Llei, els hi apliquessin i els portessin al Jutjat, igual que a aquells altres que, en una població, tenen doble sufragi o els que voten en fals.

Es això l'únic que la Llei em permet de dir; però ha fet bé l'amic Fronjosà de fer-me el prec avui, perquè en vigílies de dictar aquestes disposicions per a garantir el dret al sufragi i perquè s'evitin totes aquestes transgressions de la Llei, tindrà present el prec formulat perquè consti en una Ordre que sigui a la vegada una providència per als ciutadans de què es preocupa el Govern de la Generalitat de tot allò que pugui ésser una major garantia per al sufragi popular.

El Sr. FRONJOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSA: Agraeixo les manifestacions del senyor Conseller de Governació i em plauria que la Mesa s'encarregués de comunicar al senyor Conseller de Justícia i Dret que aquest Jutge de Sant Andreu de la Barca no pot continuar en les seves funcions, perquè és un senyor que té dos processos i, segons la Llei determina, un Jutge processat no pot exercir les funcions judicials; per tant, mentrestant estigui en aquest lloc, és una vulneració que es fa de la Llei. Confio que la Mesa trametrà aquest prec al senyor Conseller de Justícia, encara que amb el senyor Conseller de Justícia em passa el mateix que al senyor Rovira i Roure amb el senyor Conseller de Governació, que no creiem en l'efectivitat de la seva intervenció, perquè és el rei de la *conlleïdància*.

El Sr. PRESIDENT: La Mesa trametrà el prec del senyor Fronjosà.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Espanya.

El Sr. ESPANYA: Per a fer un prec al senyor Conseller de Governació, contestant d'aquesta manera també a l'allusió personal que m'ha fet el senyor Rovira i Roure. Em refereixo al cas de Canejan. Jo ignorava que per l'Ajuntament de Canejan s'hagués demanat el que s'instal·lés un segon col·legi en aquella localitat per a les operacions electorals; però jo, coneixedor ja del que ha dit el senyor Rovira i Roure, vull fer el prec, no relacionat amb Canejan solament, sinó amb tots els pobles que es troben en el mateix cas, tenint en compte que una de les disposicions transitòries que figuren en la part primera de la Llei Municipal aprovada per aquest Parlament i tenint en compte, sobretot, l'esperit que ens ha animat a tots els components d'aquella ponència. Tots convinguérem en què era necessari facilitar l'emissió del vot a aquells ciutadans que viuen allunyats dels pobles capitals de

Municipis que estan constituïts per diverses poblacions agregades.

El Sr. ROVIRA I ROURE: No se'ls facilita l'emissió del sufragi, quan se'ls fa caminar una hora més.

(*Entra el senyor Conseller Primer.*)

El Sr. ESPANYA: Tots convinguérem que calia donar facilitats, perquè són molts els Municipis de Catalunya, especialment a la «província» de Lleida, que per anar a votar han de fer dues, tres, quatre o cinc hores de camí d'anada i altres tantes hores de tornada; i comprenent que, no havent-hi més mitjans de comunicació, perquè es tracta de pobles que estan isolats, que no tenen carreteres i que, per consegüent, han d'anar a peu, varem creure que havíem de donar facilitats per complir els deures de ciutadania, i per això, en les disposicions transitòries, es va dir que el Govern hauria de donar aquestes facilitats als electors de Municipis de poblacions disseminades per a votar en llur propi nucli urbà, establint en cada un d'ells una secció electoral. En quant a Canejan particularment — que jo coneec de manera especial —, hi ha dos nuclis principals i després nuclis urbans més petits. Els nuclis urbans principals són Canejan i Sant Joan de Toran. Sant Joan de Toran dista tres hores de Canejan i és un poblet una mica gran, i, en canvi, hi ha una sèrie de cases disseminades, les unes més a la vora de Sant Joan i les altres més a la vora de Canejan, i, segons llurs emplaçaments, als habitants els convé votar més en un que en l'altre col·legi.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Això és el que jo demano, senyor Espanya.

El Sr. ESPANYA: Jo reconec això i per això jo relaciono el meu prec amb el de la V. S.; però jo demano en termes generals al senyor Conseller de Governació que, més que en el nombre d'electors, s'atengui a les distàncies, perquè jo he de fer present al senyor Conseller de Governació que en els Ajuntaments que jo coneec de la «província» de Lleida, el Cens electoral és relativament petit i, entre tres, quatre i sis pobles, molt allunyats moltes vegades, es fa un col·legi electoral. Hi ha distàncies molt grans i, per consegüent, no seria just que, perquè no hi hagi més que cinquanta electors — ara sembla que s'ha posat a cinquanta electors — molts d'aquells pobles, que són molt petits, hagin de fer cinc hores de camí i, en canvi, un poble, perquè està a mitja hora de camí d'un altre i tenint carretera, per comptar amb més de cinquanta electors, ja pugui constituir col·legi electoral. S'ha de procurar que s'aclareixi ben bé el sentit d'aquestes disposicions en aquest esperit de donar tota mena de facilitats als electors. En quant al cas de Canejan, que es resolgui amb estricte justícia. Jo crec que aquestes coses no les hem de discutir, perquè no tenen res a veure amb la política i el partidisme, sinó, senzillament, fer el necessari perquè s'atenguin aquelles peticions que facin els pobles per a constituir nous col·legis electorals, sempre que aquests nous col·legis responguin a aquest sentit de la Llei, que és al que es referia el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: En referència a la disposició primerament dictada, ja vaig contestar al senyor Tallada que per tractar-se d'un assaig, varem marcar dues fites; una, la distància mínima de 2 quilòmetres; l'altra, un nombre determinat d'electors que arribés a cent. Naturalment, això ha donat lloc a la formació d'una quantitat gran de nous collegis electorals, i s'ha vist que havien donat bons resultats per la forma en què ha estat aplicada aquesta disposició. Això vol dir que tots els Ajuntaments han tingut interès, ho han recollit amb entusiasme i el ciutadà també ha tingut interès, potser més gran, perquè moltes de les vegades quan l'Ajuntament no ha acudit ha estat el ciutadà qui ha acudit al Conseller de Governació interessant que fos un fet. Però, naturalment, en ajornar-se les eleccions, m'he trobat amb la facilitat que això em permetia recollir precisament aquestes que no en dic reclamacions, perquè no ho poden ésser-ho des del moment que em facultava la part dispositiva provisional i no em fixava normes determinades, però aquestes peticions, que són molt d'agrair, perquè demostren la importància que l'opinió dóna a les eleccions, que en la democràcia és el que nosaltres hem d'exigir, necessitem de cada ciutadà aquesta cooperació activa, i hem donat lloc a què es pugui resoldre, almenys, en més amplitud de criteri, perquè si no es va fer la primera vegada va ésser per evitar la possibilitat d'un fracàs que podria reportar aquella mida instaurada dintre la legislació nova. Però vista la forma en què es va produir per a fer les llistes, exceptuats alguns casos excepcionals, alguna reclamació, que se sapigués concretament el nombre de votants que hi havia en cada secció, que això no podia produir cap estorsió, que no facilités l'emissió del vot, però amb la seguretat de què no es produirien maniobres electorals, sinó que, al contrari, per comptes de facilitar l'emissió del vot, donessin lloc a actes de caciquisme; salvades ja aquestes dificultats, vist el desig en tots els Ajuntaments, he dictat unes noves disposicions recollint justament aquestes apreciacions del conjunt de la Cambra i aquesta necessitat sentida pels ciutadans al recórrer al Conseller de Governació. Precisament també, en donar-me compte que les distàncies que la V. S. ha exposat té un interès primordial, i que no tot és el nombre d'electors, sinó que s'ha de tenir en compte en llocs accidentats on no hi ha camí practicable, sinó camins de cabra, com jo vaig dir ahir, he fet un altre ordre disposant que la distància mínima d'aquests casos fos de 5 quilòmetres, però que hi havia d'haver cinquanta electors com a mínim. Això, naturalment, és una mesura que s'ha pres forçosament, perquè no es pot arribar a quantitat més minúscula d'electors per les dificultats d'ordre material que suposa la formació de mesa i trobar Presidents i adjunts que sàpiguen llegir i escriure, i que la V. S., precisament coneixedor d'aquelles altes terres, se'n farà perfectament càrrec.

(Entra el senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social.)

Ara, bé; aquests cinquanta electors, si hi ha algun cas especial, el Conseller de Governació pot arribar a més, pot arribar a considerar que si hi ha diverses agrupacions de cases que conjuntament poden trobar un lloc concèntric on situar el col·legi, i que si no formen cinquanta electors únicament i exclusiva una de dites agrupacions, els poden arribar a formar ajuntant-se'n dos o tres i poden situar el col·legi en un lloc concèntric de totes, estic disposat, en aquest cas especial, a declarar-los inclosos dintre d'aquesta nova ordre, per tal que no es pugui dir que hi ha hagut un sol ciutadà a Catalunya que no ha pogut exercir el dret de ciutadania.

El Sr. ESPANYA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Espanya.

El Sr. ESPANYA: Per a felicitar-me del propòsit que anima al senyor Conseller de Governació i donar-li les gràcies, precisament per aquesta aclaració que ha fet, perquè si es compleix el que anima la Comissió en proposar aquest article de què estem ara parlant, facilitarà l'emissió del vot i el compliment del deure de ciutadania a un gran nombre de ciutadans, els quals abans es trobaven amb dificultats per a fer-ho.

Lectura d'un Projecte de Llei de transferències entre diverses partides del Pressupost d'enguany

El Sr. PRESIDENT: Dongui's lectura d'un Decret de l'honorablè senyor President de la Generalitat autoritzant al senyor Conseller de Finances la lectura d'un Projecte de Llei de transferència de diverses partides del Pressupost d'enguany.

(El senyor Secretari llegeix el següent:)

«DECRET

Com a President de la Generalitat, a proposta del Conseller de Finances, i d'acord amb el Consell,

He resolt:

Autoritzar el Conseller de Finances per a presentar un Projecte de Llei sobre unes transferències entre diverses partides del pressupost de despeses d'enguany.

Barcelona, 21 de desembre del 1933. — Francesc Macià. — El Conseller de Finances, M. Santaló.»

(El senyor Conseller de Finances ocupa la Tribuna de Consellers i llegeix el següent Projecte de Llei:)

«AL PARLAMENT DE CATALUNYA

L'article 74 de l'Estatut Interior de Catalunya, preceptua que el Parlament deurà autoritzar les transferències de crèdit entre partides del Pressupost vigent, quan sigui necessari utilitzar-les, motiu pel qual el Conseller que sotsigna es troba en el cas de formular la corresponent proposta davant la necessitat d'increment

tar algunes partides insuficients de l'esmentat pressupost per al pagament d'atencions inajornables, que és possible atendre amb els sobrants d'altres consignacions que no caldrà esmerçar.

Pel que es deixa exposat, el Conseller de Finances, d'acord amb el Consell Executiu, té l'honor de sotmetre a la deliberació del Parlament de Catalunya, el següent

PROJECTE DE LLEI

Article únic. — Són autoritzades les transferències de crèdit d'un import total de 784,353'74 pessetes entre les següents partides del Pressupost de Despeses vigent.

Sobrants que es transfereixen

De la partida 54, 20,000 ptes. ; de la 902, pessetes 349,353'74 ; de la 1119, 59,000 ptes. ; de la 1142, 285,000 ptes. ; de la 1217, 16,000 ptes. i de la 1242, 55,000 ptes.

Total dels sobrants : 784,353'74 pessetes.

Augments en virtut d'aquestes transferències

A la partida 17, 4,000 ptes. ; a la 55, 150,000 pessetes ; a la 162, 20,000 ptes. ; a la 170, 10,000 pessetes ; a la 172, 2,500 ptes. ; a la 197, 10,000 pessetes ; a la 199, 30,000 ptes. ; a la 203, 20,000 pessetes ; a la 512, 15,000 ptes. ; a la 1036, 4,000 pessetes ; a la 1207, 25,000 ptes. ; a la 1209, 9,500 pessetes ; a la 1132, 285,000 ptes., i a la 1275, 199,353'74 ptes.

Total dels augments : 784,353'74 pessetes.

Barcelona, 21 de desembre del 1933. — El Conseller Primer, Conseller de Finances, M. Santaló.

(Passa a la Comissió corresponent.)

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió d'Economia sobre el Projecte de Llei de bases de la Cooperació

El Sr. PRESIDENT: Continua la discussió de la totalitat. Va quedar en l'ús de la paraula el senyor Conseller d'Agricultura i Economia.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Senyors Diputats: Encara que el President de la Comissió va recollir ahir les principals objeccions que s'havien fet en els torns de la totalitat, he cregut indispensable fer ús de la paraula, millor dit, resumir les manifestacions dels diferents oradors d'ahir. He de començar per agrair al senyor Xirau les manifestacions d'adhesió que va fer a aquest Projecte i les paraules d'elogi immerescut que em dirigí, que jo també agraeixo; al senyor Fronjosà li he de manifestar que va subscriure la quasi totalitat de les paraules que va pronunciar, però que en alguns dels punts estem en una discordança, en una discrepància absoluta; i finalment sento que no sigui possible aquest acord, encara que sigui condicional, amb el senyor Vallès i Pujals i amb el senyor Tallada, perquè llurs punts de vista sobre la cooperació són completament diferents i completament oposats als nostres.

En la presentació del Projecte ens vàrem limitar a fer una explicació de les raons fonamentals. La discrepància, com deia abans, amb els senyors representants de Lliga Catalana és fonamental, i ha d'ésser fonamental, perquè el concepte que uns i altres en tenim de la cooperació és completament distint. Per les manifestacions fetes primerament pel senyor Tallada i després pel senyor Vallès i Pujals, es dedueix que de la cooperació en tenen el concepte que tenien cinquanta anys enrera molta gent i que encara continuen alguns sostenint, o sigui considerar les cooperatives, les mutualitats, però d'una manera especial les cooperatives, com a entitats d'un cert caire benèfic, que tenen per objecte millorar la força adquisitiva de l'obrer, facilitant els queviures amb bones condicions i proporcionar-los alguns altres avantatges. És indubtable que aquests fets són exactes, que les cooperatives compleixen una missió immediata, com és la d'abaratir la vida fins a un cert punt, facilitar l'estalvi i proporcionar queviures en bones condicions i mitjançant el fons de reserva de què parlava abans, desenrotllant una sèrie d'obres socials. Però avui, de la cooperació se'n té un concepte una mica diferent, un concepte bastant més extens. La cooperació, avui, ve a formar una veritable doctrina de caràcter econòmic, la finalitat de la qual no és altra que posar en mans dels consumidors organitzats tots els mitjans de producció i canvi de la riquesa.

Naturalment que havent-hi aquesta discrepància, una diferència d'apreciació sobre la finalitat de la cooperació, hi hà d'haver també una discrepància igual en la forma d'ésser tractada per l'Estat o pels organismes estatals, en el nostre cas per la Generalitat. Per això es parla de competència mercantil, per això es parla de tractar-la en un nivell exacte a les entitats comercials, a les entitats de caire capitalista, concepte amb el qual nosaltres no hi podem estar conformes de cap manera.

Citava el senyor Tallada les utopies dels socialistes del primer terç del segle passat, Fourier, Owen, Lassalle i d'altres, utopies que pretenien, que feien de la cooperació un mitjà, precisament, de transformació social. Bé; aquestes utopies han anat, a poc a poc, convertint-se en realitats. Si en l'època en què foren formulades tingueren un fracàs en la pràctica, era en primer lloc per trobar poc preparat el terreny i després també per no haver ensopegat amb una forma pràctica, amb una norma de caràcter, podríem dir-ne de tracte, senzillíssima; i va ésser aquella societat cooperativa Rochdale, de què tant es parla, que la varen trobar passat l'any quaranta del segle passat, i aleshores es va establir aquesta primera cooperativa, no la primera cooperativa, naturalment, perquè hi havien hagut altres assaigs diferents, es varen establir una sèrie de principis, el resultat pràctic dels quals ha estat que en el transcurs, realment breu, d'uns vuitanta anys, s'hagi donat un pas immens i que aquelles 27 lliures esterlines amb què comptaven aquells primers cooperadors s'hagin convertit en una suma fantàstica de milers de milions.

El senyor Tallada deia també si avui no havia aconseguit el moviment cooperatiu la importància que creien que tindria els seus fundadors. Jo crec tot el contrari, crec que té una importància molt superior a la que podien presumir llurs fundadors; per de

prompte es pot assegurar que no hi ha hagut cap avenç social que en un transcurs de temps relativament curt hagi realitzat una obra tan intensa, tan fonda i d'un radicalisme tan fort. Per a convèncer-se d'això n'hi hauria prou amb citar unes quantes dades — no moltes, per a no molestar a la Cambra — sobre el que avui representa l'Aliança Cooperativa Internacional, que no reuneix totes les entitats cooperatives del món, però sí la immensa majoria de les de consum i una part més petita de les agrícoles. Aquesta Aliança Cooperativa Internacional, que s'estén, com dic, per tot el món i comprèn representacions d'una cinquantena de països, compta amb seixanta-cinc milions d'associats, quantitat, en realitat, que hauríem de multiplicar per quatre, perquè així com en els sindicats i en les mutualitats l'adhesió és individual, és a dir, que dintre d'una família es pot donar el cas de què hi hagin dos o tres associats, les cooperatives, en realitat, són agrupacions de famílies i, per tant, ens en aniríem a la suma de dos-cents seixanta i escaix de milions. Aquestes entitats han girat, segons les dades últimes que he tingut a les mans, que daten d'un parell d'anys, més de 82,000 milions de pessetes a l'any, tenen un capital aportat pels socis a més de 9,400 milions i un capital de reserva de més de 3,200 milions. Es dona el cas de què aquestes societats cooperatives, en fundar-se, per part dels economistes de l'escola liberal sobretot, eren combatudes pels que li negaven tota classe d'eficàcia, perquè es proposaven precisament transformar l'organització econòmica de la societat, suprimint el benefici, i consideraven que, suprimint el benefici, es matava tota classe d'estímul, i que suprimint la competència es matava també tot progrés; han atravesat aquesta crisi econòmica universal amb condicions molt millors que les entitats fundades amb base capitalista. El nombre de fallides que hi ha hagut entre aquestes nombroses societats, ha estat, a proporció, molt més petit que el que hi ha hagut entre les societats de caràcter capitalista o de caràcter mercantil.

No es tracta ja solament d'un procés d'extensió, d'una acumulació formidable de milions; es tracta també d'un perfeccionament, perfeccionament que, naturalment, no és igual en tots els països del món, perquè les cooperatives, com tota classe d'institucions, es desenrotllen d'una forma més o menys perfecta segons sigui l'estat de cultura d'aquest poble, i, per tant, no podem nosaltres tenir, desgraciadament per al nostre país, la pretensió d'igualar-nos amb altres països. Però així i tot, prenent d'entre aquests països els més avançats en l'estat de cultura, per no triar sempre el cas d'Anglaterra — que és el més conegut i es repeteix constantment —, sinó agafant una petita nació del Nord, Suècia, trobem allà un moviment cooperatiu organitzat admirablement, que no solament pot competir i competeix amb el comerç privat i amb la indústria capitalista, sinó que la venç i manté una lluita aferrissada amb un trust de farines que acaparava la producció de Suècia; i avui la producció de farina a tota Suècia, en absolut, està en mans de les cooperatives sueques, amb l'avantatge d'haver-se produït una baixa respectable en el preu de la farina i del pa, en la qual han participat no sols els components d'aquestes cooperatives sinó tots els consumidors. Varen sostenir una lluita tant forta com l'anterior amb un trust de la margarina, i en

sortiren victoriosos, i actualment sostenen una lluita més forta encara, sinó es tracta no ja d'una entitat de caràcter nacional, sinó d'un trust de caràcter internacional, per la producció de bombetes elèctriques, i federats els cooperadors dels països escandinaus, formaren la fàbrica «Luma», i aquesta fàbrica avui està expulsant de dintre els països escandinaus aquell trust, i probablement l'atacaria i expulsaria d'altres països si no fos la protecció de les barreres duaneres.

Per tant, els fets han vingut a demostrar que sense una idea de lucre, sense competència, la indústria i el comerç, poden no solament progressar, sinó progressar amb avantatges. El senyor Tallada coneix sobradament, i el senyor Vallès i Pujals també, la forma en què estan organitzades aquestes societats.

Parlant el senyor Vallès i Pujals, ens venia a dir — no recordo si era el senyor Tallada o el senyor Vallès i Pujals, però la idea gairebé fou repetida o represa, l'un de l'altre — que aquestes societats cooperatives organitzades arreu del món, també obeeixen i es recolzen en principis capitalistes, com és el del lucre. No; jo crec que si ens hi fixem una mica, és evident que no té res que veure el progrés d'aquestes societats, l'acumulació de capital que fan, amb el lucre i el benefici, sinó tot el contrari; n'hi ha prou amb fixar-se amb l'element primari de la cooperació, o sigui les cooperatives de consum — dic primari no en sentit despectiu, perquè precisament són la base de la cooperació —, sinó perquè són el primer graó. Tots sabem com es formen; un nombre de famílies que es reuneix, que aporten una quantitat petita, sigui d'un cop o paulatinament, que adquireixen al comú els productes que necessiten, que se'ls reparteixen fixant-los un preu arbitrari, un preu aproximat, que gairebé sempre oscilla entorn del preu del mercat, a fi de poder anar reposant els fons per a les noves compres. I aquí ve la primera diferència fonamental entre el comerç pròpiament dit i el que fa la cooperació. Un comerciant realitza les seves vendes durant l'any. Després fa un balanç i es troba a la caixa X pessetes, que se les embutxa, com és natural, perquè aquest era el seu propòsit. Una cooperativa fa aquesta operació amb els socis, àdhuc amb el públic; arribat el cap de l'any practica aquest balanç i en trobar-se amb uns milers de pessetes crida aquells que els hi han proporcionat, els seus consumidors i els seus socis, i els diu: Senyors aquí hi ha unes pessetes que són vostres; per tant, us les anem a repartir a prorratge amb el consum que heu fet.

De manera que l'excés de percepció no solament no té res a veure amb el benefici industrial, sinó que n'és la negació. El benefici industrial és el fet d'apropiar-se aquelles pessetes que s'han obtingut entre la diferència del preu de cost i el de venda, i una cooperativa el que fa és cridar a cada un dels seus consumidors i els torna aquest excés de percepció, i no de benefici. No té res a veure, doncs, el benefici amb l'excés de percepció i, per tant, la cooperació no es recolza, ni de prop ni de lluny, en el benefici industrial.

Si ens extenem una mica més, és a dir, si anem examinant el desenvolupament de la cooperació, arribem al segon grau, a la reunió de diverses cooperatives de consum, no ja solament per adquirir

en comú totes elles el que necessitin, sinó per a produir aquests objectes, i veiem aquesta creació de fàbriques, creació veritablement admirable. Jo us parlava ara fa un moment de Suècia, però el mateix cas podríem citar, no diré d'Anglaterra — no el cito com exemple perquè és el més conegut — sinó de França mateix, de Suïssa, d'Alemanya, etcètera, de tots els països del món, i citaré de passada també, puix que ha estat alludit aquí diverses vegades, Rússia. A Rússia hi ha una confusió; a Rússia la cooperació no és actualment una organització estatal. A Rússia, en produir-se la revolució bolxevic, tenint en compte els serveis immensos que havia produït durant la guerra, tenint en compte que si no hagués estat per l'organització poderosa de les cooperatives que hi havia a Rússia, hauria estat impossible el proveïment de moltes ciutats, el Govern comunista s'incautà senzillament de tota l'organització cooperatista centralitzant-la en aquesta forma fantàstica, diríem, per la seva potencialitat. No solament va fer això, sinó que declarà la cooperació obligatòria; obligà la gent a inscriure's en les cooperatives, i el resultat no podia ésser altre que un veritable estat caòtic. Les cooperatives s'anaven desorganitzant per l'entrada de gent que no hi tenien cap interès, sinó que hi anaven creient que els havien de donar les coses a meitat de preu. Però els directors de la Revolució Russa, i especialment Lenin, que apart del criteri de cadascú pot tenir de les seves idees, és indubtable que posseeixen un esperit organitzador formidable, s'en donaren compte immediatament i, fent marxar enrrera, es tornà a deixar lliure la cooperació, de manera que actualment és evident que les cooperatives russes estan intervingudes, però en una forma bastant indirecta; tenen les mans completament lliures i gràcies a aquelles cooperatives s'ha organitzat una bona part de l'exportació russa i sobre tot s'ha organitzat una xarxa completa sobre gran part de la Sibèria.

Deixant aquesta digressió, ens trobem amb aquesta cooperació del segon grau, que ha format una sèrie de fàbriques, i aquestes procedeixen, sota el punt de vista econòmic, de la mateixa manera que les de primer grau, o sigui les de consum. En arribar també a l'any, aquest excedent de percepció el tornen a les cooperatives, i d'aquesta manera indirectament als consumidors. Naturalment que, tenint en compte, doncs, la diferència de finalitat de les cooperatives, la diferència del procediment, no és lògic que se les volgués subjectar a un tracte igual al dels comerciants particulars.

Una altra característica que el senyor Vallès i Pujals trobava en aquesta Llei, i que jo repas-sant-la he vist que efectivament no és en la Llei de Bases, però no hi és perquè està expressada en el Projecte de Llei especial que es va repartir a la Cambra, era el fons de reserva. Aquest fons, compendrà el senyor Vallès i Pujals que no el podríem negligir de cap de les maneres perquè precisament és l'ànima, és el ressort, és la base de la cooperació. Aquest fons es forma amb una part d'aquests excessos de percepció que voluntàriament cedeixen els socis i que es van apilant, creixent, venint a formar aquesta bola de neu que creix d'una manera formidable i gràcies a la qual s'han arribat a reunir aquests milers de

milions de què parlava fa poc. Per tant, nosaltres no ho podríem negligir, perquè conté la base i l'única possibilitat d'un desenvolupament indefinit de la cooperació. Per això no figura en la Llei de Bases, però figura en canvi en la Llei Especial, i nosaltres gairebé reproduïm les mateixes disposicions que hi han a la Llei de Cooperatives espanyola, cosa que no ha d'estranyar que una i altra coincideixin en molts dels punts, perquè una gran part dels principis continguts en aquella Llei espanyola, foren deguts a la pressió dels cooperatius catalans i era natural que aquí es reproduïssin aquestes mateixes previsions.

He parlat, principalment, de la cooperació del consum, que en realitat ve a constituir el que podríem anomenar una cooperació integral, cooperació que es dirigeix a tots els ciutadans, sense distinció de classes ni d'idees, i que comprèn al mateix temps tota mena d'activitats. Al costat del consum i de la producció de les fàbriques, ha envaït l'esfera de la Banca, i es ja un gir formidable el que tenen les banques cooperatives. Ha envaït les assegurances, i, en fi, ha envaït absolutament totes les branques de les activitats humanes, i amb èxit sempre creixent. Quin serà el límit d'aquesta creixença? És una mica difícil de preveure-ho, però el que sí es pot assegurar és que fins ara no es nota ni la més petita aturada, que va cada dia més endavant. Hom creu pròxim l'establiment d'aquest estat econòmic especial, que un tractadista anomenava com «República Cooperativa» i àdhuc els escèptics creuen en la possibilitat, apellant als mitjans de la cooperació, d'arribar a una organització més perfecta i més justa de l'economia i de les fonts de la producció i del canvi. Però al costat d'aquesta cooperació integral n'hi han d'altres que comprèn també aquesta Llei i que sense tenir una ambició tan gran, realitzen indubtablement una funció utilíssima.

Tenim, per exemple, els sindicats agrícoles. Es que cal parlar de països estrangers solament? Sortosament dintre de casa nostra tenim exemples admirables. Tenim exemples dels cellers cooperatius, dels trulls cooperatius, amb algunes fàbriques de farina també en la forma cooperativa, amb una sèrie d'institucions o de cooperatives de producció i transformació de la llet. Avui no hem de tenir la pretensió de voler comparar-la amb altres països, però és evident que realitzen ja una acció importantíssima el final de la qual podem suposar, comparant-lo amb un dels països on està més estesa, per exemple, Dinamarca. Crec que no cal entrar en gran quantitat de detalls perquè és una cosa sobradament coneguda. Gràcies a la cooperació d'un país miserable que era, Dinamarca s'ha convertit, no diré en un dels països més rics del món, però sí més feliços del món, fins allà on la felicitat pot dependre dels mitjans econòmics. Allí és desconegut el pobre, el captaire, i gairebé desconegut també el milionari, però tothom té un nivell de vida mitjà molt superior al nostre i molt superior al dels països més rics d'Europa i més rics del món, com saben segurament molts dels senyors Diputats que m'escolten, ha estat la cooperació la que ha determinat aquesta transformació, a la qual han contribuït molt assenyadament els sindicats agrícoles que han transformat les lan-

des en camps productius, en el curs de molt pocs anys, en el curs d'uns 25 anys, perquè encara estan vius molts dels que han actuat activament i intensament en aquest moviment, que ha determinat la transformació en el sentit de millorament de bestiar i de totes les indústries rurals, principalment de la indústria lletera. I actualment, una major part del comerç d'exportació de productes agrícoles a Dinamarca, ja sigui per vendre's en mercat lliure, ja sigui per intercanvi amb altres cooperatives, sobretot d'Anglaterra, es realitzen mitjançant les cooperatives. I al costat d'aquesta forma, podríem citar-ne moltes d'altres.

El cas que se'ns presenta, doncs, és el d'arribar a veure si és interessant el sostenir aquest moviment o no, i és interessant ajudar aquest moviment o no. Crec que el problema concret és aquest: Si creiem que la cooperació en les seves diverses formes és un avantatge, si creuen àdhuc aquells que no pensin en la possibilitat de transformar totalment l'economia mitjançant la cooperació, però que vegin en la mateixa un mitjà de millorar la vida de tots, no solament de les classes més modestes, que, naturalment, sense ésser les úniques, són les que formen la base de la cooperació, aleshores cal estimular-la. I, quant a la mutualitat, crec que és ridícul fer la seva defensa, perquè tots estem convençuts de la seva utilitat; si creiem en els avantatges que ens puguin portar aquestes formes d'organització econòmica, caldrà recolzar-les, perquè no és lògic que els hi posem obstacles.

I concretant, o recollint en una forma més precisa algunes de les objeccions que s'han fet, direm que el senyor Tallada, efectivament, té raó en queixar-se d'imprecisió en la definició de cooperativa; però aquesta imprecisió que es trobarà sempre, no solament per haver unit aquí entre les formes de cooperativa la mutualitat, cosa que crec lògic, sinó perquè dintre de les formes de cooperació hi han moltes modalitats i gairebé és impossible de trobar una definició que compregui el caràcter de totes elles, perquè àdhuc en alguns casos, algun d'aquests caràcters està en contradicció. I per això, en elaborar el Projecte d'aquesta Llei de cooperatives, en la impossibilitat de trobar una solució que satisfaci a tots, varem adoptar gairebé la mateixa definició que porta la Llei de Cooperatives espanyola, però eixamplant-la un poc i donant-li més concreció perquè no hi hagi dubte que una de les raons que s'han tingut en compte en fer aquest Projecte de Llei ha estat l'evitar, com es diu en el prefaci de la mateixa, tota classe d'abusos i evitar que sota la denominació de cooperatives es formin entitats comercials per a fer competència il·lícita, competència il·legítima als comerciants.

Hi va haver un punt en què coincidiren els senyors Tallada, Fronjosà i Vallès i Pujals, i aquesta coincidència es donà en atacar la neutralitat política i religiosa, que imposen en aquest Projecte de Llei, o que pretenem imposar en aquest Projecte que sotmetem a la deliberació del Parlament. I aquesta coincidència és quelcom estranya. Sí, quelcom estranya, amic Fronjosà, perquè...

El Sr. FRONJOSÀ: Es que veiem les coses d'una manera igual, però completament a l'inrevés.

El Sr. CARRERES I ARTAU: Ja no és igual!

El Sr. TALLADA: Són hegelians. La unió dels contraris.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: En acceptar nosaltres i la Comissió, en el Projecte de Llei, aquesta neutralitat, paraula que robo quelcom impròpia, perquè, al meu entendre, era més lògic aplicar la paraula «independència», no ho férem amb cap principi sectari, com s'ha dit, i per la qual cosa se m'ha volgut atacar. Se'ns podria acusar de sectaris...

El Sr. TALLADA: Jo vaig dir «liberal»; no vaig dir «sectari».

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Sí; però el senyor Vallès i Pujals va dir «sectari».

El Sr. VALLÈS I PUJALS: I em ratifico. (Rialles.)

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: No comprenc quin sectarisme hi pot haver en el fet de no imposar cap idea. No ho comprenc, quan no s'imposa una idea determinada.

Un Sr. DIPUTAT de la Minoria de Lliga Catalana: En prohibir idees també hi ha sectarisme!

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Tinc la seguretat de què no es podrà provar que aquest Projecte estigui inspirat pel més petit sectarisme. El que es pretén, és evitar que es desfiguri a les entitats, evitar fets evidents que veiem cada dia, i en relació amb els quals hem rebut moltes reclamacions de socis d'entitats — reclamacions que no hem pogut atendre perquè no ho podíem resoldre, tota vegada que no comptàvem amb el traspàs de serveis —, reclamacions de socis que no cobraven les pensions de malaltia i, en canvi, l'entitat es gastava cabals en oficis. I per evitar això, perquè les cooperatives no serveixin de base a subvencions polítiques — ja veieu que això ens podria perjudicar més a nosaltres que no pas a les VV. SS., perquè en les cooperatives predominen els elements d'esquerra —, volem fer la Llei tal com apareix en aquest Projecte; i no perquè sigui invenció nostra, sinó perquè això té realitat a tot arreu.

A l'amic Fronjosà em permetré recordar-li els Estatuts de l'Aliança Cooperativa Internacional, que recull quasi totes les cooperatives del món, i puc dir que jo m'he trobat, assistint als seus congressos, compartint les tasques amb capellans i anarquistes, sense barallar-nos, sense que es registrés cap baralla.

El Sr. VALLS I TABERNER: Deben ésser anarquistes mansos.

El Sr. RIERA: No; capellans mansos. (Rialles.)

El Sr. FRONJOSÀ: El que no eren, capellans catalans ni espanyols.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Recordo entre altres a l'Abbe Roget, de França. I en aquests Estatuts de l'Aliança Cooperativa Internacional, en el seu art. 1.er es diu: «L'Aliança Cooperativa Internacional, continuant la tasca dels pioners de Rochdale, persegueix amb tota independència i pels seus propis mitjans la substitució del regisme actual de competència entre les empreses privades, d'un regisme cooperatiu organitzat en interès del conjunt de la comunitat humana i recolza en l'ajut mutual.»

I en l'art. 7.º diu: «L'Aliança Cooperativa Internacional, no s'ocuparà de política ni de religió, considera la cooperació com un terreny neutre sobre el qual les persones d'opinions més diferents i de creences més oposades poden arribar-se a trobar i... treballar en comú. Aquesta neutralitat, sobre la qual es recolza la unitat del moviment cooperatiu internacional, ha d'ésser observada en totes les assemblees i en totes les publicacions de l'Aliança.»

I jo li diré, a l'amic Fronjosà, que es dona el cas de què el President de l'Aliança Cooperativa internacional Vaino Tanner és, ex-president del Govern Socialista de Finlàndia, i el Secretari és May, que no ha tingut càrrecs polítics però que és militant del Partit laborista.

El Sr. FRONJOSÀ: No és laborista.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Almenys, molt simpatitzant, perquè s'havia presentat a candidat una vegada.

El Sr. FRONJOSÀ: Doncs, els informes que jo tinc és de què no ha estat mai del partit laborista.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Jo no m'hi faré fort, però sí que sé que una vegada fou presentat en la candidatura laborista. Els elements socialistes tenen actualment una majoria dintre del Comitè Executiu i del Comitè General. Naturalment, això no vol dir que la V. S., pel fet d'ésser socialista, ha de tenir el mateix criteri, però sí que vol dir que aquest Comitè no està integrat per gent burgesa. Aquestes idees són mantingudes per la quasi totalitat dels socialistes militants, exceptuant els russos i una part dels belgues. Cal tenir en compte el que ha passat respecte a la cooperació en les seves relacions amb la política i la religió a Bèlgica, i és perquè a Bèlgica la cooperació no la va fundar el Partit socialista, sinó, al revés, que de la cooperació en va sortir el moviment sindical i socialista belga; i, naturalment, aquest va quedar lligat de tal manera, que es comprèn que no hi hagi possibilitat de separar-ho. Però a Bèlgica es troben en què, mentre les cooperatives socialistes, que són les més fortes i que arriben potser al 60 per 100 o més encara del moviment, tenen l'expressió d'aquella força en organismes com la Casa del Poble, i en les ciutats; en canvi, al camp, on dominen els elements catòlics, és més difícil d'entrar-hi, i aquest és el secret de la neutralitat. Allà on es crea una cooperativa de caràcter catòlic, més tard o més d'hora es formarà una mutualitat de caràcter anticatòlic, o al revés.

El Sr. FRONJOSÀ: Jo suposo que no vaig dir això; i si ho vaig dir, no volia dir-ho.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Em limito a explicar el motiu pel qual s'ha consignat a la Llei, o al Projecte de Llei, el principi de la neutralitat, perquè tota aquesta mena d'organitzacions és precis que tinguin certa extensió per a arribar a fer quelcom de profit.

Nosaltres aquí ens debatem, precisament, en l'excés de divisió, i si en aquesta divisió hi afegim més divisions encara, com les de caràcter ideològic; si hi barregem qüestions polítiques o religioses a les de caràcter econòmic, arribarem a una disgregació que no permetrà fer res.

He de fer observar al senyor Vallès i Pujals, que pel que fa referència a l'entrada de socis, s'han tingut en compte els resultats consignats en la Llei

espanyola, que en el fons té el mateix principi que s'aplica a les cooperatives nostres, en el sentit de què el fet de donar un caràcter professional a les cooperatives limitava l'entrada de socis, i s'han trobat que, malgrat ésser el Ministre del Treball un socialista i ésser socialistes també els elements més influents en el Ministeri del Treball, els socialistes, igual que les cooperatives catòliques, han hagut de modificar llurs Estatuts en el sentit de no limitar l'entrada de cap soci i prescindir de les seves idees polítiques i religioses.

Podria esmentar molts exemples, però no vull abusar de la vostra atenció, que demostrarien que el principi de neutralitat política i religiosa ha esdevingut gairebé universal, però no acabaré sense fer esment del cas de França. A França, estigueren en lluita les cooperatives de caràcter socialista amb la Unió de cooperatives, i després de molta lluita, una lluita relativament pacífica per desenrotllar-se dintre d'un terreny de caràcter econòmic, en donar-se compte de què ideològicament, gairebé, en la pràctica no hi havia cap diferència entre uns i altres, va celebrar-se el pacte de Tours i varen refondre's les dues tendències i avui el principi de neutralitat té entre els seus més entusiastes els socialistes.

Passem ara a una altra cosa, perquè no desitjo abusar de l'atenció de la Cambra. Un altre dels retrets que se'ns feia, i no hi havia també coincidència entre l'amic Fronjosà i el senyor Vallès i Pujals, era en el de la venda al públic, ja que segons el senyor Vallès i Pujals el fet de vendre al públic o no, gairebé influïx en la mateixa existència de les cooperatives.

El Sr. TALLADA: Ho vaig dir jo això.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Perdoni, doncs, senyor Tallada.

Ara bé; aquesta és una posició que la trobo d'una certa lògica per part dels representants de Lliga Catalana, però perdoni l'amic Fronjosà que no hi trobi aquesta lògica tractant-se de la V. S.

El Sr. FRONJOSÀ: En això estic d'acord amb Mr. Moy.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Però aquesta opinió no la comparteixen els cooperadors anglesos i està molt en desús en altres llocs del món. El que cal concretar és el fet de si produeix un lucre la venda al públic o no el produeix, però no el fet de què es facin operacions amb el públic. Si es fessin aquestes operacions i els associats es repartissin l'excés degut a la venda, estaríem d'acord; però no és això, ni es fa perquè pràcticament tots els cooperativistes hi han estat en contra i a Catalunya mateix se'ls expulsava quan es feia tal cosa.

El Sr. FRONJOSÀ: Aquí es faria molt difícil. S'hauria de canviar tot el sistema de cooperació.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Doncs bé; per a evitar això, a la Llei es posa d'una manera terminant que els excessos de percepció han d'anar al fons de reserva o han d'ésser destinats a obres socials, i jo diré a l'amic Fronjosà — tota vegada que potser som els que estem més aprop en aquestes idees, i tal vegada amb el senyor Xirau, sota el punt de vista de la finalitat que persegueix la cooperació — que no podem rebutjar les operacions amb el pú-

blic, perquè altrament seria com si dos que estiguessin en combat, en acostar-se un per a donar-li una ajuda, li digués que no la volia perquè no era prou bonic, no era parent o no era amic.

Si l'excés es destina, doncs, a fons de reserva o a obres de caràcter social, és evident que no hi ha cap lucre particular. A més, les operacions amb el públic són la base del creixement de les cooperatives; i allà on no hi ha aquest contacte amb el públic, no creixen tan ràpidament aquestes associacions. On comença la gent a anar-hi en busca d'una millora de preus o d'una millor qualitat, es troba a fi d'any que se li diu — per exemple, a Suècia, i a Anglaterra —. «Vós heu fet tantes o tantes corones, xilings de despeses en aquesta Cooperativa; us en correspondrien tantes o tantes, llevat la part destinada a fons de reserva. Si voleu, podeu fer-vos soci i en gaudireu, i en cas contrari seran aplicades a obres socials.» Això explica el creixement de socis, i explica també el creixement cooperatiu a Estocolm, on cada any augmenten en més de deu mil els socis de les Cooperatives.

Hi ha encara una altra causa que em fa partidari de les operacions al públic, i és una que citava precisament l'amic Fronjosà, quan ens assenyalava els països on les cooperatives donaven un índex més baix del cost de la vida. Fixi's l'amic Fronjosà que en els pocs països on la Cooperativa és una cosa tancada a l'exterior, no hi ha manera, no existeix la possibilitat de què el públic es beneficiï de la rebaixa dels preus, la qual cosa és una de les accions immediates i de més eficàcia de les cooperatives. A Barcelona mateix, fa temps que es discuteix el preu del pa, i és una cosa ridícula que es discuteixi si el pa ha de rebaixar-se en cinc cèntims el quilo, quan existeixen 15 ó 16 cooperatives on des de temps immemorial el preu ha estat sempre cinc cèntims més baix, i gràcies a l'acció d'aquestes cooperatives s'eviten les puges en molts d'altres articles.

Un altre dels inconvenients que hi trobava el senyor Vallès i Pujals, era un excés d'intervencionisme. És un intervencionisme una mica relatiu; una mica relatiu, perquè precisament l'única cosa que es fa aquí, un cop assenyalades les normes per les quals s'han de regir les cooperatives, un cop fixats aquests principis fonamentals i universals de la cooperació, és reduir la intervenció a què aquests siguin complerts. Però, nosaltres, encara, aquesta intervenció la trobem absolutament necessària, absolutament indispensable, en defensa d'uns interessos que no són precisament els de les cooperatives, interessos la defensa dels quals semblava que prenia ahir el senyor Vallès i Pujals. Sense una intervenció, és dóna l'abús de què o bé es constitueixen cooperatives que, tenint operacions amb el públic, limiten les seves entrades de socis — sinó d'una manera reglamentària, de fet — i s'estableix una competència veritablement deslleial amb els altres comerciants, o bé es produeix el fet de què les cooperatives tancades, que no tenen operacions amb el públic — i demano a l'amic Fronjosà que prengui nota d'això, perquè segurament ell en coneixerà algun exemple —, pràcticament aquesta venda al públic moltes vegades és més grossa que no en les que estan obertes

al públic, perquè s'agafen aleshores llibretes d'un soci per una altra persona, i va la gent allà a adquirir una quantitat de queviures deu vegades superior a la que necessiten. És un cas, aquest, que es dóna en algunes cooperatives de ferrocarrils. Per tant, creiem que és indispensable la intervenció. També la creiem indispensable per garantia del mateix associat. Hi ha moltes de les cooperatives — i sobretot les rurals i les de mariners i moltes mutualitats — que estan constituïdes per gent sumament modesta, per gent que amb prou feines saben llegir i escriure. Si tenen la sort de trobar-se amb un gerent, un director de bona fe i de bona voluntat, van creixent indefinidament, però el dia que es troben amb un individu d'aquesta mala fe, ah!, aleshores resulta desastrós per a la cooperativa. No se'n poden donar compte, perquè desconeixen els principis de comptabilitat i tot. Precisament aquests dies estem tractant de resoldre una qüestió d'un Sindicat Agrícola d'Artesa de Lleida, Sindicat Agrícola que fou víctima d'una mala administració, no d'ara sinó dels temps de la Mancomunitat. Si allà, durant aquells dos o tres anys, que per totes les apariències es veu que es cometia un veritable frau per part dels administradors, hi hagués hagut una inspecció, no molt fonda, perquè en la forma que estava la cosa, segurament se n'haurien donat compte amb un examen superficial, aquella pobra gent no tindria avui embargades les finques, i no es trobaria avui la Generalitat, com hereva de la Mancomunitat, que s'ha de carregar un mort de 100,000 i escaig de pessetes. I feia observar el President de la Comissió, ahir, que tampoc no era una innovació nostre el posar-li; és a dir, que aquesta inspecció venia ja prevista i obligada per la Llei general de la República, per la qual ens regim ara i haurem de regir-nos fins que n'hi hagués una de nova. A més, tampoc es tracta d'una cosa gaire cara. No tenim la pretensió de formar un cos d'inspectors que pesi d'una manera constant sobre les cooperatives, d'inspectors que tinguin un caràcter fiscal, un caràcter per anar a perseguir. Com deiem el dia de la presentació d'aquest Projecte de Llei, aquesta inspecció té més aviat un caràcter paternal, diríem, un caràcter tutelar, per a avisar-los quan es cregui que es desvien i per a imposar censures quan hi hagi abusos de mala fe.

Un altre dels punts que tocà el senyor Vallès i Pujals — i per cert amb més energia —, és el de la tributació. Aquest és el punt que ha estat sempre més discutit a tot arreu, i, naturalment, depèn del concepte que de les cooperatives tinguem, el situar-nos en una forma o altra. Si considerem la cooperativa com un comerç, és natural que no es faci la distinció entre la cooperativa i el comerç particular; però si considerem aquesta cooperativa amb un caràcter no solament — prescindint ara d'aquesta transformació social que li assignàvem abans — d'utilitat immediata sobre la regulació dels preus i sobre les obres socials que desenrotlla, llavors és evident que cal ajudar-les i cal protegir-les. A més, tingui's en compte que al nostre país, afortunadament, no hi ha cap cooperativa que no faci unes despeses per obres socials almenys deu vegades majors del que paguen. Actualment, a Barcelona la major part de cooperatives paguen, no la contribució que han de pagar, sinó

una contribució superior a qualsevol altre comerç de la mateixa categoria. Per què? Per una raó molt senzilla; perquè les cooperatives toquen una gran varietat d'articles. La pretensió dels socis és de què puguin aprovisionar de tot, i això els porta una complicació de contribució enorme. No poden acollir-se, com s'acullen les societats anònimes, a una tarifa especial d'utilitats; elles han de tributar per les tarifes de contribució industrial i paguen una quantitat, repeteixo, en general, molt més grossa que qualsevol altre establiment. Però aquestes obres socials que vénen a realitzar, senyor Vallès i Pujals, representen evidentment una economia per a l'Estat, representen una economia per als Municipis, perquè aquestes mils i mils de pessetes que es reparteixen anualment en forma de socors a la vellesa, a la invalidesa, a la viduetat, com a subvencions a les entitats de malalties i altres, és evident que això evita que augmenti el contingent de menesterosos; i encara que no fos més que sota aquest punt de vista, estaria justificada una exempció tributària.

En una interrupció mentre parlava, el senyor Ventosa i Calvell deia: «Si no tenim diners per a sostenir hospitals, ¿com volem fer aquestes coses cooperatives?» Jo he de contestar: Si la cooperació tingués una extensió prou forta, no diré que poguessim prescindir dels hospitals, però que sí l'Estat, o la Generalitat en el seu cas, podria prescindir de sostenir molts hospitals; és evident. Si enlloc d'haver-hi una sola cooperativa, com aquesta cooperativa sanitària magnífica, que és orgull nostre i admiració de tots els estrangers que vénen aquí, que és la Quinta de Salut «La Alianza», n'hi hagués una dotzena a tot Catalunya, quin alleujament més gran no seria per a tots els establiments! Per tant, afavorint precisament la cooperació, s'afavoreix també el desenrotllament de totes les obres socials.

(Ocupa la Presidència el senyor Serra i Húnter, Vice-president primer de la Cambra.)

Respecte als repartiments municipals? «Oh!, si el repartiment municipal s'hagués fet sempre a consciència». Tindria una importància una mica relativa; però ens hem vist obligats a consignar-ho aquí perquè és donava el cas següent: que en molts poblets petits, el cacic del poble era el botiguer, i per fer el repartiment municipal carregava un 60 per 100 a la cooperativa per a descarregar-lo en els altres. De manera que no és el fet que es presenta en descarregar unes cooperatives per a carregar-ne unes altres; del que es tracta és d'evitar aquest abus. Per altra part, no és lògic que una sèrie d'individus que s'associen per fer coses que individualment no estan subjectes a tributació ho fan, i quan les fan paguin tres, quatre, cinc i sis d'un plegat. Podríem encara treure un altre cas. Com sabeu, en tot acte comercial hi ha un benefici. És molt lògic que l'Estat d'aquest benefici en vulgui tenir una part per a subvenir les seves despeses. En canvi, en tota obra de cooperació, el que es fa és un complement de serveis, i en aquest cas el que correspon no és gravar-la sinó subvencionar-la.

Respecte les subvencions i els préstecs, el senyor Vallès i Pujals treia la caixa dels trons. Jo, francament, he tornat a rellegir els diferents articles que fan referència a això, i crec que no hi ha motius de tanta alarma. Ni en el que diu

la Llei, ni tampoc per la tradició de les cooperatives, no n'hi ha. Tingui la seguretat, el senyor Vallès i Pujals, que els cooperadors catalans no han tingut mai la pretensió de viure a costa de l'Estat ni de la Generalitat. No sols no han tingut aquesta pretensió, sinó que en són completament contraris, i quan se'ls ha demanat informe sobre aportacions de crèdit, han dit el mateix que s'ha consignat aquí, avui, en aquesta Llei: que els fons de l'Estat, i de la Generalitat en son cas, i dels Municipis, no han de servir mai per a crear cooperatives; han de servir per a aquelles mutualitats, a aquells sindicats agrícoles i aquelles cooperatives que, havent demostrat ja l'esforç dels seus associats, la voluntat i la capacitat dels seus associats per a mantenir-les, es trobin en un moment que sigui convenient l'ajut; és a dir, facilitar l'expandiment davant d'un cas en el qual es puguin trobar independent de la seva voluntat, que és l'únic cas en què en aquest Projecte de Llei es parla de subvencions; subvencions que tindrien sempre un caràcter excepcional. Repeteixo que de totes les parts d'aquest capítol, tingui la convicció de què a la Comissió i a aquest Conseller és la part que ens interessa menys. Ens interessa més a tots plegats un establiment de l'ensenyament cooperatiu, per exemple, que una subvenció que, repeteixo, es posa ja sempre amb un caràcter purament eventual.

A més, això tampoc no és nou, de la mateixa manera que no ho eren les exempcions tributàries; actualment els sindicats agrícoles estan exempts de tributació i ho estan també les mutualitats; de manera que no es tracta de cap novetat. I en quant als préstecs i subvencions tampoc, perquè igualment en el Pressupost de l'Estat hi ha una quantitat una mica respectable destinada a aquest fi. A França, l'Estat obliga a la banca de França a subvencions fortes per als sindicats agrícoles, que tenen el caràcter de subvencions, no de préstecs; posteriorment s'ha extès a les cooperatives, i aquí al que es va, en general, és, no a fer donatius, sinó préstecs en aquells casos que siguin necessaris.

Haviem parlat abans d'un dels aspectes de la cooperació, que eren els sindicats agrícoles. És evident que els sindicats agrícoles necessiten el crèdit per al seu desenvolupament, poden crear caixes de crèdit rural, poden crear institucions de préstec entre ells; però si no hi ha una base, si no és la Generalitat, en el nostre cas, i per regla general l'Estat, qui doni una base, és el seu un desenvolupament sumament lent, que no acaba mai. I jo, a pesar de les discrepàncies que puguin tenir el senyor Vallès i Pujals i el senyor Tallada en el Projecte de Llei, estic convençut que ni l'un ni l'altre no dubten de la conveniència de fer créixer la sindicació agrícola, no solament per l'interès que representa per a l'agricultura, sinó per l'interès dels consumidors.

Es va parlar també de la competència. Si jo fos tan mal pensat com algunes vegades han estat alguns Diputats de la Cambra, tindria la sospita de si es tractava de fer una mica de bandera, de la competència amb el comerç particular. ¿Que la cooperació en molts casos perjudica el comerç? És evident. Si tracta, precisament de substituir

lo! Però el perill més gros per al comerç no és precisament la cooperació, és el que deia ahir, em sembla, el senyor Fronjosà...

El Sr. FRONJOSÀ: La incapacitat dels propis comerciants.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: La competència que es fan ells amb ells, és a dir, el fraccionament del comerç petit; això en quant al present, que en el futur, encara durant molts anys, serà una amenaça molt més grossa que caurà damunt d'ells. Aquestes grans societats de caire capitalista, societats anònimes de sucursals múltiples, que ara comencen a néixer tot just ací a Espanya, però que en altres punts tenen una importància enorme, que acaben per anullar, per absorbir completament el petit comerciant. El petit comerciant mereix per nosaltres tots els respectes mentre compleix aquesta funció distribuïdora, mentre és una roda de la distribució dels productes, però quan arriba a haver-hi un excés, quan pugui haver-hi la pretensió, per exemple, de què un individu, elaborant una quantitat insuficient de primera matèria o venent una quantitat insuficient de matèria elaborada, pot viure, i allà on n'hi cap un n'hi hagin cinc, aleshores és un cas de parasitisme social, parasitisme social que crec que tots tenim interès en reprimir. Jo recordava, quan la V. S. parlava, d'haver-me trobat en una cooperativa que tenia l'elaboració de pa, amb cinc individus que treballaven en aquell forn, que tots havien estat amos de botigues, i segurament que cap d'ells no havia estat mai tan tranquil ni s'havia guanyat la vida tan decorosament com quan estava allà; no havia de fer com abans quan treballava pel seu compte, elaborant un sac o mig sac de farina, fent equilibris, matant-se treballant i obligat a recórrer, tal vegada força sovint, a mesures no gaire lícites, mentre que ara guanyava un jornal decorós amb molt més descans. ¿Què farem amb tota aquesta gent? Aquesta gent, naturalment, en produir-se altres formes d'organització comercials, seran absorbits si són aptes per a aquestes noves formes d'organització, i si haguéssim de deturar-nos davant dels interessos creats, senyor Vallès i Pujals, llavors no hauria estat possible posar els ferrocarrils perquè arruïnaven les diligències ni avui seria possible l'augment del camionatge perquè arruïnen als ferrocarrils, ni seria possible augmentar l'aviació, perquè tal vegada pot arribar a substituir el camionatge i el ferrocarril.

I aquestes són les principals observacions que vaig recollir i amb les quals crec haver contestat — tal vegada no hauré convençut — de la millor manera que he cregut les objeccions que se m'havien formulat. I he d'acabar repetint el que he dit durant el curs de les meves paraules, que aquí el que cal és fixar ben bé la posició de cadascú, veure el que es proposa; si veritablement tenim confiança que la cooperació, segons demostrin els fets, per la gran volada que adquireix, és una millora, és una forma de superació de l'actual organització econòmica, llavors el nostre deure és afavorir-la. I això és el que ens proposem i això segurament és el que proposava aquesta Cambra mateix en incloure en un dels articles de l'Estatut Interior de Catalunya, com s'havia fet en un dels articles de la Constitució de la República, el foment de la cooperació. I res més. (*Molt bé!, en els bancs de la Majoria.*)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tallada, per a rectificar.

El Sr. TALLADA: El senyor Conseller d'Economia em perdonarà si contesto amb poques paraules a les observacions que li va merèixer el meu discurs d'ahir, perquè deures professionals m'estan reclamant fora d'aquesta Cambra, i tinc precisió, per tant, d'anar-me'n.

Voldria que entre aquestes poques paraules, les primeres, si no s'han de molestar els nostres amics, els periodistes, fossin per a rectificar unes afirmacions que en algunes ressenyes de premsa he llegit avui i que se m'atribueixen a mi. Es diu que en el meu discurs d'ahir em vaig mostrar enemic absolut de la cooperació, i que vaig afirmar que la cooperació havia fracassat a tot arreu del món. Jo crec que els senyors Diputats que em varen sentir convindran amb mi que no vaig fer apreciacions tan rotundes d'aquesta índole. Vaig fer, sí, alguna observació i vaig mostrar la meua discrepància en molts dels extrems que figuren en el dictamen que estem discutint en el moment actual; però les meves afirmacions no varen tenir la rotunditat que he llegit en alguns periòdics que he llegit en el matí d'avui. Jo dissenteixo, és clar, de moltes de les disposicions que estan contingudes en aquest Projecte de Llei, i una d'elles era, per exemple, la definició que es dona en el mateix d'aquest conjunt d'entitats que es vol comprendre dins el nom genèric de cooperació. Jo ja comprenc que el voler comprendre totes aquestes institucions que tenen diferències fonamentals entre elles, era una d'aquestes vaguetats de què estan plenes les definicions que es donen en aquest Projecte. Per això jo creia que seria millor separar per complet els tres tipus fonamentals d'associacions que es comprenen en el Projecte: sindicats agrícoles, cooperatives i mutualitats. Fer tres Lleis separades, i si es vol crear un Consell de cooperació, que vingui a regir amb un caràcter general totes aquestes institucions, es faci un Projecte especial per a la creació d'aquest Consell general de cooperació. En referir-me també a la definició de les cooperatives, no solament discrepava d'una vaguetat que existeix en aquesta definició i que era conseqüència de comprendre dintre ella institucions tan variades, sinó que donava una indicació dels principis fonamentals que segons el meu entendre havia de tenir una definició més exacta d'aquelles institucions que s'han de comprendre en aquest, i deia ahir que una de les característiques d'aquesta institució era el nombre variable de socis que donava lloc a una variabilitat en els seus capitals d'aquestes cooperatives, i no ho vaig dir, perquè una interrupció del senyor Lluhi em va distreure la direcció del discurs, que una altra de les característiques que trobo en aquestes institucions, que ajuntant-les una amb l'altra han de venir a formar la definició d'un objecte, era la concentració, la coordinació, la compensació entre les economies individuals que vénen a formar part del capital i l'economia de la cooperativa. Les economies individuals troben una ajuda, un complement, en l'economia de la cooperativa, i aquestes dues característiques, crec que haurien estat suficients per marcar les línies generals en una definició que hagués comprès a totes les definicions que estem parlant en el dia d'avui.

El senyor Conseller d'Economia ens parlava

avui contestant a manifestacions fetes el dia anterior, de què les organitzacions cooperatives no són organitzacions de caràcter capitalista; indubtablement, dit en aquesta forma, he de convenir amb el senyor Conseller d'Economia. Però és que jo no deia això. Jo el que deia era que si considerem la cooperació, principalment la cooperació de consum, solament en la seva organització econòmica, prescindint dels principis espirituals que també hi ha dintre la cooperació, i que no em mereixen a mi sinó lloances, i que jo voldria posar, no solament en institucions com cooperatives, sinó en tots els organismes econòmics, inclús en els organismes capitalistes actuals; era solament l'organització econòmica de les cooperatives de consum a la qual jo em referia, i deia que mirada exclusivament l'organització econòmica d'aquestes cooperatives, els principis en què es basaven, eren principis completament capitalistes i molt més si aquestes cooperatives venien al públic, i molt més si els beneficis d'aquestes vendes al públic es repartien entre els socis, com es reparteixen en moltes cooperatives que existeixen, encara que està clar que són formes impures de cooperativa, que jo censurava, però que tenen una realitat, i que jo no veig que en la Llei que estem discutint i que segurament s'aprovarà hi posem cap límit per a evitar aquesta impuresa de la realitat cooperativa.

Es referia també en el dia d'avui el senyor Conseller a l'afirmació que jo vaig fer respecte a la cooperació dintre de l'Estat Soviètic. Indubtablement que a Rússia existeixen multitud de cooperatives, i si examinem les estadístiques trobarem que precisament és un dels països en què la cooperació està més desenrotllada, però jo he de dir que si alguna vegada és veritat aquella frase de què el nom no fa la cosa, és precisament en les cooperatives russes. I es comprendrà perfectament, perquè les cooperatives, dintre d'un règim capitalista com és el nostre, i les cooperatives dintre d'un règim capitalista d'Estat, han d'ésser una cosa completament diferent unes d'altres. A Rússia l'Estat és el productor de la major part de les mercaderies que es consumeixen a aquell país; l'Estat per atendre a moltes de les necessitats dels ciutadans té establert el règim de cartes i fa servir les cooperatives perquè mitjançant aquest règim pugui repartir tots els articles d'alimentació, de vestir i alguns altres. Ja es comprèn que aquesta organització és una cosa bastant diferent de la forma que tenen les cooperatives en la nostra organització de tipus occidental.

Censurava jo també, i d'això en feia una de les principals forces de la meva argumentació, aquesta disposició del Projecte de Llei en la qual es prohibeix que tinguin tendència política o tendència religiosa les cooperatives. Jo, encara que avui no segueixo el moviment cooperatiu amb la intensitat que en altres èpoques de la meua vida, continuo interessant-me i segueixo llegint coses sobre el mateix, i conec, està clar, la posició de l'Aliança Internacional davant d'aquest problema, però jo el que he de dir és que l'Aliança Cooperativa Internacional, el que recomana, el que desitja, al què aspira, és a què veritablement no hi hagi influència política ni influència religiosa din-

tre de les cooperatives; però d'això a prohibir en absolut que es creïn cooperatives tenint tendència política o tenint tendència religiosa, hi ha un abim, i contra això és contra el que anava la meua argumentació.

I per últim, aprofitant ja el trobar-me en l'ús de la paraula, voldria recollir una observació que vaig fer al senyor Fronjosà en virtut d'una interrupció, i jo desitjaria que ell no volgués veure en aquesta observació que vaig a fer-li una perllongació d'aquella època més feliç en què ell em feia l'honor d'assistir a la meua càtedra. Deia el senyor Fronjosà que Catalunya és una terra eminentment collectivista, en oposició a aquelles afirmacions meves que deien que era la tendència individualista la que precisament caracteritzava als catalans. Jo voldria que el senyor Fronjosà llegís un llibre molt interessant del senyor Pi i Sunyer, aquí present, sobre les característiques econòmiques dels catalans. Però a part d'això solament mirant la història social del segle XIX aquí dintre a Catalunya, són indubtables al meu entendre les influències individualistes que s'han exercit sobre els catalans i en especial sobre el moviment obrer català. Recordem tots nosaltres la influència que ha tingut en la nostra terra en Pi i Margall. El federalisme i tota la teoria federalista és una teoria proudoniana, d'essència individualista. I encara, i molt més, i és una cosa curiosa, és degut ultra a la influència de Proudhon, a la influència que les doctrines anarquistes han tingut aquí dintre de Catalunya. Jo recordo que quan en la Internacional dels treballadors encara estaven unides les dues branques, a de Bakunin i la de Carles Marx, es va acordar fer una propaganda dels principis de la Internacional a terres espanyoles, i precisament es varen enviar per a fer aquesta propaganda a Espanya, dos homes: l'un, era en Lafargue, i l'altre, era un Diputat italià, en Fanelli. Va donar la casualitat que en Lafargue, de tendència socialista, doncs era un gendre de Carles Marx, en arribar a Espanya i repartir-se les regions espanyoles per a la propaganda de la Internacional, va donar la casualitat de què Lafargue va fer la propaganda al centre i al nord d'Espanya, i en Fanelli, partidari de Bakunin, dintre de Catalunya...

El Sr. FRONJOSA: Aquí comença.

El Sr. TALLADA: ...i a això jo li dono una importància extraordinària respecte a les tendències collectivistes que han regnat al centre i al nord d'Espanya i a les tendències individualistes dintre de la qüestió social que han regnat a dintre de Catalunya. Jo crec que Catalunya és una terra eminentment individualista; però això no vol dir que jo no aspiri i no aspirem tots a què cada dia més la consciència social vingui a informar tota classe de moviments nostres. (*Molt bé!, en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vallès i Pujals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Senyors Diputats: Jo no estranyo que a alguns dels oradors que prenem part en aquest debat, sobretot al senyor President de la Comissió, que va parlar ahir, i al senyor Conseller d'Agricultura i Economia que ha parlat avui, la meua

veu els hi sembli una veu discordant entre les que parlen d'aquesta qüestió, perquè realment tots els que han parlat en aquesta qüestió, fora de mi, són el que podríem dir-ne veritables tècnics en aquesta matèria de la cooperació, i jo en aquest aspecte sóc un profa, i la meua veu sona com sona sempre la veu del profa dintre de qualsevol temple en el que s'adora una divinitat qualsevol. No obstant, tinc la pretensió, tal vegada és una mica grossa, de que la meua veu encara que profana en aquesta matèria, està més d'acord amb la realitat, amb el sentit comú i amb la situació en què ens trobem, que les veus d'alguns d'aquests entusiastes de la cooperació que aquí han deixat sentir-se.

Jo, sobretot, mentre escoltava fa un moment el senyor Conseller d'Agricultura i Economia — que he de dir, naturalment, recollint les seves darreres paraules en què expressava el seu desig d'haver-nos convençut —, he de dir-li amb tota sinceritat que no m'ha convençut, però amb la mateixa sinceritat, exactament, he de dir-li que l'he escoltat amb molt de gust i gairebé amb delectació — jo vull dir-li sense ànim, de cap de les maneres, d'ofendre'l, ni molt menys, sinó a l'inrevés —, car tot el que vaig a dir ho dic en un sentit d'elogi, que quan jo l'escoltava, i sabent tots els antecedents que conec d'ell sobre aquesta matèria, realment m'anava forjant la convicció de què sentia una veritable conferència de cooperativisme donada per un apòstol, per un home que aquesta matèria l'ha arribat a dominar, que s'ha deixat posseir per complet i que n'és com un veritable apòstol. Jo l'home que sosté un ideal qualsevol d'aquesta manera, jo sempre el miro amb delectació, sempre el respecto i gairebé sempre el venero, perquè no hi ha res que em captivi més que un home que domini una matèria, que estigui posseït d'aquella matèria, que senti un veritable fanatisme, en el bon sentit de la paraula, per aquella matèria i que l'exposi arreu. Però d'això a què aquests homes que senten una matèria d'aquesta manera, es portin als càrrecs públics i vinguin a fer una experiència d'aquesta cosa que ells dominen, vinguin a fer una experiència sobre el cos viu de la societat nostra, hi ha una diferència considerable. Jo a aquests homes, repeteixo, els admiro, els venero, però no els portaria a ésser ministres ni a ésser Consellers de la Generalitat, perquè portar-los a fer les experiències aquestes, repeteixo, sobre el cos viu d'una economia, d'un Estat, d'una administració com és la nostra, és un perill enorme.

Jo recordo en aquests moments — i crec que la Cambra no considerarà impertinent aquest record — un cas que em ve a la memòria a propòsit d'això. Jo em trobava fa una pila d'anys, presidint la Junta de Govern de la Casa de Caritat i de Maternitat de Barcelona, i en aquells moments, que alguns senyors Diputats recordaran — els que ja no són molt joves, com jo — hi havia en els medis científics mèdics d'aquesta ciutat i d'arreu del món, una disputa violentíssima sobre l'eficàcia d'una vacuna que s'havia inventat en aquell temps, que es deia que era preventiva contra la tuberculosi. El món mèdic estava dividit, sostenint uns i altres una opinió absolutament contradictòria fins al punt de què en sostenir aquesta opinió, es trencaven gairebé les relacions personals entre els metges que sostenien que els efectes d'aquella vacuna eren satisfactoris per complet i que eren d'una eficàcia total i els altres metges que deien

que aquella vacuna, no solament no produïa cap efecte beneficiós, sinó que podia produir greus perjudicis a aquelles persones a les quals s'aplicava. I davant d'aquesta disputa em vaig trobar jo que un d'aquests metges partidaris de la vacuna va entrar de Vocal a la Junta de la Casa de Maternitat, i des del primer dia ens va començar a cada sessió fer-nos un discurs sobre l'eficàcia d'aquella vacuna i demanant que als dos mil i escatx de criatures que allí hi havia se'ls vacunés tots amb aquella vacuna. Ens ho repetia cada dia, donant-nos tota mena d'explicacions i defensant aquella vacuna; jo l'escoltava amb gran respecte i admiració. Ell em deia: «Vostè, com a President, ha de fer vacunar totes les criatures amb aquesta vacuna», i jo em trobava que molts altres metges eminents em deien: «Se'n guardarà prou, perquè s'exposa a què totes aquestes criatures es morin». Figuri's el senyor Conseller i figurin-se tots els senyors Diputats, la situació en què jo em trobava, i vaig prendre la decisió que no es vacunessin les criatures. Això portà com a conseqüència que aquell metge presentés la dimissió del seu càrrec i no tornà més per allí.

Un cas per l'estil em sembla que és aquest. El senyor Ventosa i Roig, entusiasta, com hem pogut sentir tots i com ja sabíem per les seves obres, d'aquest principi de la cooperació, que creu que ha de resoldre tots els mals de la societat i que en parla d'una manera que per ell és una veritable panacea que fins arriba a dir que amb la cooperació desapareixeran tots els hospitals, el senyor Ventosa i Roig, convençut d'això, és molt natural que ara trobant-se Conseller de la Generalitat i Conseller d'Economia, per ell tot el problema que té la Generalitat davant seu consisteix en fer l'aplicació d'aquestes teories cooperatistes de les quals ell està tan entusiasmat i compren bé que a ell li sabia greu deixar aquest càrrec no havent pogut aplicar-ho. Però crec que nosaltres ens hem de posar-nos en actitud de defensa com jo en el cas d'aquell metge, i hem de dir: Tot això, senyor Conseller i senyors de la Comissió, està encara discutint-se. En la discussió que hi ha hagut aquí se'ns parla de països en els quals la cooperació ha fracassat; diuen que ha fracassat per unes causes o altres, el cas de Rússia, de què ens parlava la V. S...

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: No ha fracassat, al contrari.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Se'ns diu també en aquests debats que els grans apòstols, els grans autors que han defensat les doctrines de la cooperació, no estan d'acord. Ara fa un moment s'han esmentat dos autors que es deia que un deia una cosa i l'altre una altra. Davant de tot això, creuen els senyors Diputats que nosaltres que com a Parlament tenim la responsabilitat de tot el que es faci i de l'obra col·lectiva impulsada pel Govern de la Generalitat, podem cometre el que jo vull qualificar d'imprudència, de llençar-nos a un assaig d'aquesta mena?

El Sr. DOT: Assaig que segueixen 65.000,000 de cooperadors!

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Assaig, senyor Dot, que és molt diferent del que es proposa en aquest Projecte.

I ara, fet ja aquest, diguem-ne exhordi, vull

entrar en allò que és motiu de la meua rectificació, breuissimament.

Vull tornar a marcar bé la nostra posició, la nostra posició d'ahir, la d'avui i la posició que nosaltres anirem mantenint en aquest debat. Enemics de la cooperació, contraris de la cooperació, de cap manera; és una tendència la qual creiem que té els seus aspectes interessants, que pot produir alguns beneficis, que pot ésser profitosa en determinades circumstàncies, que és digna d'ésser afavorida, ampliada i impulsada, que és necessari que hi hagin ensenyaments de la cooperació; tot això molt rebé.

El Sr. DOT: Però que cal de totes maneres que no prosperi!

El Sr. VALLES I PUJALS: Hi hagué una interrupció meua ahir al senyor President de la Comissió, quan ell parlava, en la qual jo li deia: «Tot això molt bé, però sense diners, sense cabals de l'Estat.» I, senyor Conseller, jo vull refredar els seus entusiasmes i vull que senti aquesta veu que topa tant amb el seu entusiasme, i ho comprenc. Vull dir-li que si tan beneficiosa és la cooperació, i és tan bona i si produeix resultats tan extraordinaris, perquè necessita els auxilis de la collectivitat pública?, perquè necessita exempcions de tributs i necessita subvencions? No pot viure sense això?, és una planta d'estufa que cal protegir-la? Doncs que es creïn tantes cooperatives com es vulguin, però que no es vulgui fomentar la cooperació amb diners d'una collectivitat, com és la Generalitat en aquests moments, que, com deia el senyor Ventosa i Calvell en la seva interrupció, no podem pagar les cases de beneficència, com ja s'ha posat de relleu aquí moltes vegades, no podem prestar molts dels serveis que són indispensables, i en canvi anirem a destinar diners a això?

Els tres arguments que jo feia ahir en contra d'aquest Projecte, no en contra de la cooperació, jo els mantinc en tota llur integritat. Mantinc que és atemptatori a la llibertat, que és atemptatori a la llibertat d'esperit cooperativista precisament, perquè redueix les cooperatives a un motllo, perquè les vol classificar, catalogar, les vol fer viure sota la tutela del Poder, sota la inspecció constant del Poder, sota la intervenció del Poder, en tots els aspectes i això és contrari a la llibertat. ¿Què volen dir aquestes restriccions que es posen en quant al nombre de socis que poden tenir? ¿Què vol dir aquell precepte, que jo trobo que és impropï no ja d'una Llei sinó d'un Reglament, que la Junta de Govern de totes les cooperatives que hi hagi a Catalunya estigui formada per cinc persones? De manera que una cooperativa que es constitueixi amb tres individus a la Junta ja no és una cooperativa, ja està condemnada a mort per aquest Projecte. Són uns preceptes que no sé a què obeeixen sinó és a aquest afany de reglamentar-ho tot amb minuciositat.

Aquest altre precepte que diu que els individus que formen part d'una cooperativa no poden cobrar cap emolument. Jo no sé perquè, si hi ha una cooperativa que per la voluntat de tots els seus associats vol retribuir, amb una retribució moderada, els homes que es passen tot el dia dirigint-la, no sé perquè no poden fer-ho! I com aquesta, molts altres que jo aniria esmentant.

Aquí s'obliga a desaparèixer totes les cooperatives que no encaixen amb aquest motllo, que no s'adaptin a aquests tipus, que no vinguin a posar-se aquest uniforme que nosaltres creiem, dibuixem i retallem dintre d'aquesta Llei, i que crec que és l'atemptat més gran que es posa en aquest Projecte.

He de recordar els meus arguments que vaig fer ahir, fonamentant la condemna nostra per aquest precepte que prohibeix mantenir opinions polítiques i religioses a les cooperatives. Jo vull preguntar al senyor Conseller i als senyors Diputats tots, en nom de què podem posar nosaltres aquesta obligació; de quina potestat estem investits nosaltres per imposar a unes cooperatives en les quals diem que poden entrar tots els ciutadans, aquesta prohibició de manifestar-se en unes coses tan espontànies i espirituals i qui ens ha donat aquesta potestat? És aquell intervencionisme de l'Estat a què ja m'he referit i que condemnem. Aquest intervencionisme de l'Estat que es vol posar en tot i que es tradueix en Consells, Inspeccions i Funcionaris, que acaben per ofegar-ho tot. És el cas en què es troba França, que crec que és un exemple prou eloqüent i proper perquè hi meditem i hi pensem, exemple d'un Estat ofegat pel seu funcionarisme. L'altre dia, l'Alcalde d'una població fronterera a Catalunya, d'una població molt pròxima a Puigcerdà però ja francesa, i em parlava d'aquest mal i em deia: «En el poble on jo sóc Alcalde hi han cent-dues cases, cent-dos caps de família, i n'hi ha vuitanta set que cobren de l'Estat en una forma o altra — és una població fronterera, com ja he dit, on hi ha una pila d'empleats de duanes — que cobren del Pressupost. En proporció no tan gran, però sí en una proporció molt elevada, en molts dels pobles de França s'esdevé això i fa que França no pugui viure i que França es vagi devorant a si mateixa».

Tornem, senyors Diputats, a allò que havia estat tan censurat per aquells autors de l'Estat Mitja, que retreien a Espanya, i de la qual cosa Catalunya se n'havia lliurat, que deien que la il·lusió de tots els espanyols era fer com aquell que deia: «*En tierra, en mar o en Casa Real*». Sembla realment que avui tots volguem aspirar a viure del Pressupost de l'Estat en una forma o altra, i aquesta tendència la trobem en aquest Projecte.

Per altra part, deia jo que ve això a gravar el Pressupost de la Generalitat, que el nostre Pressupost no està en situació de fer-ho. Repeteixo tots els arguments que vaig dir ahir i no vull fer-ho. Jo vull recollir, simplement, unes paraules del senyor President de la Comissió que ahir acabava el seu discurs amb un cant entusiasta als principis del cooperativisme, i ens deia ell que el cooperativisme s'inspirava en l'amor, i nosaltres li vàrem dir que en això nosaltres hi estàvem d'acord. Però el senyor President de la Comissió ens esmentava uns casos, el cas d'un rector, que dispensava de la misa de diumenge al veí que treballava la terra d'un altre veí malalt, i esmentava el cas del veí que porta a altre veí malalt, una dotzena d'ous. Fets així, nosaltres els trobem que estan molt bé; però cal tenir en compte que aquella gent practica l'amor, manifesta l'amor i auxilia als seus consemblants amb diners propis, no

amb diners de la collectivitat. I avui hi ha una tendència molt perillosa a socórrer el consemblant, a mostrar l'amor i la germanor amb cabals dels altres, però no amb cabals propis. I així veiem gent que no sap desprendre's del seu automòbil i de les seves finques, però que continuament predica l'amor als altres i quan ho practica és amb els cabals de la collectivitat. Això em recorda el cas, que segurament saben tots els senyors Diputats, de Rousseau, que predicava en els seus llibres l'amor a la humanitat, un gran amor a la humanitat, però que els seus fills els enviava a la inclusa perquè allí els atenguessin i els mantinguessin del Pressupost general. No incorreguem nosaltres en quelcom semblant.

(Torna a ocupar la presidència el senyor Casanovas.)

Nosaltres volem insistir en què trobem bé que es presenti un Projecte i que s'aprovi una Llei que vingui a ésser un estimul per la formació de cooperatives; el que no trobem bé és que es doni a aquestes cooperatives, sindicats i mutualitats auxilis a càrrec del Pressupost de la Generalitat. Jo comprendria — i amb això vull recollir unes opinions del senyor Conseller — que s'arribés a un grau d'aquests auxilis econòmics indirectes a aquestes entitats. Arribaria a comprendre que es concedís a aquestes entitats l'exempció dels tributs en què està gravada la constitució d'una societat. Això, arribo a comprendre-ho; però l'exempció dels tributs normals, per exercici del comerç, i a més a més rebre auxilis del Pressupost del comú, això no ho concebeixo de cap de les maneres. Per tant, a aquest punt de vista nosaltres ens hi oposarem.

I, finalment, nosaltres tampoc podem donar el nostre assentiment a aquest intervencionisme que es vol fer dintre de les cooperatives. No ho podem donar, per una raó que en altre ordre de comparacions exposava l'altra dia el senyor Casanelles quan deia que no era partidari que el President del Tribunal de Cassació fos nomenat pel President de la Generalitat, ni Parlament, perquè no hi tenia confiança. I nosaltres tampoc volem aquest intervencionisme perquè no ens inspira prou confiança.

En relació a les inspeccions a les cooperatives està molt viu a la nostra memòria un cas que vàrem presenciar aquest estiu, en relació amb unes inspeccions creades per la Generalitat; un cas del que els diaris varen parlar durant molts dies. S'havia descobert uns embotits, que en lloc d'ésser elaborats amb carn de porc ho eren amb carn d'un animal vil, que no vull nomenar. *(Rialles i rumors.)* Jo no he volgut dir el nom d'aquest animal per evitar somriures, però veig que el somriure també apareix sense haver-ho dit.

I tots recordaran aquella campanya, com el poble realment es va impressionar perquè cada dia se li estaven donant notícies de què s'havien descobert existències molt grans, de què hi havia quantitats considerables d'aquells embotits. I també tots recordaran com totes aquelles notícies i aquelles notes a la premsa varen acabar de sobte, i ja no es va parlar més de la afer. I saben els senyors Diputats, per què es va acabar allò com va acabar: doncs perquè el Cap d'aquella inspecció, el Cap d'aquell servei de decomis, se li va posar un parany i se'l va sorprendre demanant uns milers de pessetes per tal que no fes

una denúncia. Jo no vull dir que això sigui amb caràcter general; però és un exemple dels perills que tenen aquestes inspeccions creades sistemàticament i que han de viure a costes de determinats grups, de determinades classes, de determinades indústries, perquè quan veiem que hi hauran inspectors que imposaran multes i que un dels mitjans de nodrir els fons d'aquesta collectivitat serà l'import de les multes, nosaltres sentim molta por de què aquestes inspeccions no es converteixin en una mena de patent de cors, per anar a viure sobre els industrials, els comerciants o damunt dels que formen part d'aquestes cooperatives.

De manera que per aquestes raons, també el Projecte entranya un perill; el perill de què es creï una inspecció a base de les multes imposades per aquesta inspecció, i el sosteniment de la collectivitat sigui a base de l'import d'aquestes multes. Per aquest motiu, no trobem bé aquest Projecte.

El Sr. DOT: Em permet una observació?

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Amb molt de gust.

El Sr. DOT: En aquestes denúncies a què vostè s'ha referit, senyor Vallès i Pujals, ha nomenat el Cap de Serveis d'aquestes inspeccions, dient que se l'havia sorprès exigint una determinada quantitat per a no cursar una denúncia; convindria deixar ben clar que no era el Cap de Serveis, sinó un dels auxiliars.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Jo no he esmentat el nom.

El Sr. DOT: Però ha dit el «Cap dels Serveis», i això ja és una persona determinada.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Bé; si no era el Cap, era el segon o el tercer. A aquest extrem jo no li he volgut donar major importància; he esmentat tan sols un fet. I si volguéssim esmentar exemples, podríem citar-ne molts, però no ho fem per a no allargar la nostra intervenció. Però podríem esmentar exemples per a demostrar que el Govern no ens mereix confiança en aquest terreny, naturalment, sempre salvant les persones, com ho hem dit moltes vegades. Un dels exemples el tenim a propòsit d'una obra que vàrem discutir aquí i a la qual s'ha donat gran importància des del punt de vista social. Em refereixo a l'Institut de l'Atur Forçós. Aquest Institut haurà fet quelcom de bo; però veiem com l'Institut de l'Atur Forçós ha fet la subhasta d'una carretera per anar de Sant Feliu de Guíxols a una hermita situada al cim d'una muntanya; i per aquesta carretera es concedeixen 180,000 pessetes. I jo em permeto dir, senyors Diputats, que crec que no s'hi val a què mentre a Catalunya hi han centenars i centenars de pobles de gran nombre d'habitants que no tenen camins, que estan incomunicats, als quals cal anar per camins intransitables, i la Generalitat no pot construir-los camins, perquè segons es diu no es disposa d'una pesseta de consignació, no s'hi val que a través d'una institució social com l'Institut de l'Atur Forçós, es disposi de 180,000 pessetes per fer un camí, no a un poble, sinó a una hermita.

El Sr. BALCELLS: 100,000 pessetes dona la Generalitat perquè l'Ajuntament de Tossa hi contribueixi amb 80,000.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Bé, d'acord. Però el fet és que havent-hi centenars de pobles incomunicats, es fa un camí per anar a una ermita que està al cim d'una muntanya. I fins fa una mica de gràcia

que en temps de laïcisme i davant d'una constitució que prohibeix subvencions d'ordre religiós, i davant d'un Govern que va suspendre els Regidors de Sant Celoni perquè va trobar que en el seu Pressupost ni figurava una consignació per una institució religiosa, ara vingui la Generalitat a pagar un camí per anar a una ermita. I dic això simplement per fer veure com s'alteren les finalitats de les coses i se les presenta amb un caire de vegades simpàtic o es mistifica aquesta finalitat. I com realment nosaltres veiem que no hi ha hagut una administració acuradíssima, per això ens espanita el que es presenta aquí, d'aquest gran Consell regulador de les cooperatives, mutualitats i sindicats, amb uns fons de la Generalitat per anar-los donant diners en forma de subvencions i préstecs a termini llarg i curt.

Aquesta és la nostra posició davant d'aquest Projecte, i, per tant, aquesta és la posició que sostindrem en aquest debat.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Xirau.

El Sr. XIRAU: El Diputat que té l'honor d'adreçar-se a la Cambra es contrari en general als debats de totalitat, perquè creu que en gran part són inútils. Si ahir vaig intervenir en el debat va ésser a prec d'alguns estimats companys i per tal de donar-li una major importància. Però com sigui que al meu entendre ja s'ha donat una excessiva durada a aquest debat, deixaré ara de fer ús de la paraula.

El Sr. PRESIDENT: No estranyi que li hagi concedit la paraula, doncs així ho tinc anotat. No està a mà de la Presidència infringir el Reglament, i, fent ús d'aquest, és pel que li havia reservat la paraula.

Té la paraula el senyor Fronjosa.

El Sr. FRONJOSA: No, senyors Diputats, no rectificaria si no hagués estat per l'amabilitat del senyor Conseller en esmentar-me durant el seu discurs. Però les seves paraules m'han deixat francament aclaparat. Que després de quinze o setze anys m'hagi tornat a fer coincidir amb el meu antic professor senyor Tallada, ja és una cosa picant; però que em faci coincidir amb el senyor Vallès i Pujals, això sí que m'ha deixat completament aclaparat i m'obliga a insistir en alguns dels conceptes per mi esmentats ahir. (Rialles.) Vaig dir que en principi estava disconforme amb el redactat de l'articulat del projecte que estem aquí discutint, perquè diu que les Cooperatives hauran de mantenir una actitud neutral davant de problemes polítics, religiosos o filosòfics, i això no s'ajusta d'una manera exacta als postulats de la Internacional Cooperatista. Que els Estatuts d'aquesta Internacional diguin que ella ha d'ésser neutral, es comprèn que hagi d'ésser així. Però jo deia ahir, precisament, que els pioners de Rochdale deien que en totes les entitats obreres el proletariat havia de discorre aquests temes amb tota intensitat.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: No s'oposa una cosa a l'altra.

El Sr. FRONJOSA: Jo crec que podríem trobar una fórmula que harmonitzés la concepció de la Comissió amb la d'aquesta Minoria, però ja no és tan fàcil que harmonitzi la concepció dels senyors de Lliga Catalana amb la nostra. Aquest

redactat podria molt bé ésser fet en uns termes que tot i garantir la possibilitat d'intervenir en aquells moments que fos convenient i oportú les collectivitats cooperatives en la vida política del poble, no depenguessin de cap partit polític ni de cap sector religiós. I estic segur que aquesta fórmula que armonitzaria la concepció que de la idea té la Majoria de la Comissió i aquesta Minoria, estic convençut que per la bona voluntat d'uns i altres seria possible.

Un altre retret que se m'ha fet és el de que jo coincidís en el criteri sustentat pels senyors de Lliga Catalana en allò que fa referència a la venda de les cooperatives al públic. Això també crec que solament es pot defensar des d'un punt de vista pràctic — i diem pràctic per a donar-li un qualificatiu viable i que no fereixi a ningú — perquè sota el punt de vista de principis ha d'acceptar el senyor Ventosa i Roig que jo estic més aprop d'aquesta concepció pura de la cooperació que els que propaguen que les cooperatives poden vendre al públic.

Tant és així, que Mr. May, precisament el secretari de l'Aliança Cooperativa Internacional, esmentat pel senyor Ventosa i Roig, sap que en una enquesta que es va obrir s'arribà a la conclusió d'haver-se de manifestar que era excessiu el volum de vendes que feien les cooperatives al públic i s'aconsellava que aquestes es reduïssin al 10 per 100, o sigui que les cooperatives, com a màxim, haurien de vendre al públic un 10 per 100 del seu volum general de venda.

Però això no en farem una qüestió tancada, perquè comprenem perfectament que una cosa són les teories que es tinguin sobre una cosa determinada i una altra qüestió és la realitat, i avui precisament a Catalunya seria molt difícil d'implantar aquest principi pur, tota vegada que això representaria un trasbals total i potser fins la fallida de cooperatives catalanes en molts indrets.

Jo el que dic és que si en principi les Cooperatives es creaven amb esperit utilitari — que no hem de negar que el tenen — si se'ls hagués pogut donar aquell sentit ideal dels seus fins posteriors, estic segur que no es donaria el cas que es dona de què moltes cooperatives de consum que per derivació n'han creat de producció, tenen els treballadors tan explotats com ho puguin ésser els obrers que treballen en fàbriques burgeses.

Es dirà el que es digui, però la realitat és aquesta i jo atribueixo aquesta manca de sentit ideal dels elements cooperadors a què el cooperatisme a darreries del segle passat i a principis d'aquest ha estat orientat i sobre tot ha estat imbuït per teories i principis d'homes que no pertanyen als nostres rengles i quan s'ha començat a idealitzar el cooperatisme és quan hi han intervingut homes de tots els Partits socialistes del món.

Sento que no hi hagi aquí el senyor Tallada, perquè precisament d'aquelles manifestacions seves d'ahir atribuint al poble català aquest sentit individualista que el feia esquivar a la convivència en col·lectivitat, i de les meves paraules d'ahir en negar jo que Catalunya fos un poble individualista, ha tret ell un exemple que algunes vegades m'ha servit a mi per a explicar el per què en al-

gunes ocasions el nostre poble pren una apariència que en realitat no correspon a la seva consciència.

Pel fet de què Fanelli, pertanyent al comunisme de la Internacional, vingués precisament a Barcelona i per la seva influència en els medis obrers de Catalunya, ha pogut ésser possible que es dongués un aspecte fals a la conseqüència del nostre poble. Jo deia ahir que totes aquelles coses que han nascut espontàniament a Catalunya, sense la influència de teoritzants o d'orientadors, totes tenen un sentit de caràcter collectivista i treia ahir l'exemple — i el mantinc avui — de les mutualitats, de les cooperatives i dels sindicats de Catalunya. Parlo dels sindicats, que precisament per aquest esperit de fer les coses en conjunt ha estat possible que haguessin pres l'impuls que van prendre en els darrers anys i solament es pot atribuir la devallada en què estan caient a la mala orientació que Fanelli tenia i a les teories equivocades que exposava respecte del moviment obrer i de les seves fites finals.

Estic jo d'acord en què si en lloc d'haver vingut a Barcelona un Fanelli ens hagués vingut Lafargue, i en lloc de les teories exposades per Anselmo Lorenzo, haguessin estat exposades les de Pau Iglésias, estic segur que el concepte que va expressar el senyor Tallada del poble català canviaria totalment perquè en el poble català hi ha unes fondes arrels en sentit collectivista.

I gairebé res més. Aquí no hem d'inventar res, perquè tot està inventat i aprovat. Està provat i està inventat i es veu que a tot arreu on es posa en pràctica, el moviment cooperatiu ha tingut molt d'èxit, perquè deia ahir, i repeteixo avui, que en l'ordre tècnic, en l'ordre econòmic i en l'ordre moral, ha superat amb avantatge a les organitzacions de caràcter capitalista.

Aquí, si alguna cosa ha fracassat, ha estat aquest sistema anacrònic, precisament aquest sistema capitalista que ja ha donat tot el que podia donar. Nosaltres tenim l'obligació d'anar estudiant aquelles normes econòmiques que puguin substituir-lo de manera gradual, però accelerada, perquè sinó el terrabastall ens arplegarà a tots a sota. No escolteu pas les suggestions d'aquests senyors. (*L'orador s'adreça a la Minoria de Lliga Catalana.*) Aquests senyors no protestaran mai que encara se subvencioni un capellà al Palau de la Generalitat. (*Rumors.*) No us tiraran mai en cara que encara hi hagi una capella de Sant Jordi i que la Generalitat la pagui.

El Sr. SOL: No el paga! (*Diversos senyors Diputats de Lliga Catalana fan afirmacions en aquest sentit.*)

El Sr. FRONJOSA: Doncs qui el paga al senyor Berenguer?

El Sr. SOL: Una fundació particular.

El Sr. FRONJOSA: Bé; deixem-ho estar. La qüestió és la següent: que en l'època de la monarquia, quan tota la capellanada i tot el seguit de freres i de monges cobraven del Pressupost, no s'havien aixecat mai aquests senyors a protestar-ne. I jo dic que la utilitat de les cooperatives en la societat és molt més evident que no pas tota aquesta sèrie de paràsits que no fan més que viure a costa de la collectivitat, sense reportar res a aquesta collectivitat que tan bé els tracta.

El Sr. ARMENDARES: La glòria del cel! (*Rialles.*)

El Sr. FRONJOSA: Jo torno a repetir que mireu si hem de continuar marxant sobre les vies del capitalisme fracassat, agònic, immoral, bàbar, pertorbador, o hem de seguir sobre les vies cares i segures de la cooperació. Tenim per exemple Dinamarca, Finlàndia, Nova Zelanda, països en els quals la cooperació ha fet un miracle de convivència i d'igualtat humanes. Jo voldria que en aquests moments de la renaixença catalana, seguíssim l'exemple de Palestina, que en la cooperació ha sabut trobar-hi les bases de la seva organització econòmica. I res més.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller d'Agricultura i Economia.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Unes poquíssimes paraules, senyors, tota vegada que els senyors Diputats que han parlat en les seves rectificacions no han fet més que referir-se al que ja havien exposat. Seria doncs, gairebé inútil perllongar més aquest debat.

L'única cosa que m'interessa recollir d'una manera especial, són unes manifestacions del senyor Vallès i Pujals, i, tot agraïnt-li aquelles frases tan amables que m'ha dedicat, li he de dir que no sé si sóc un individu perillós dintre del punt de vista que em presentava la V. S. o no; però el que li puc assegurar és que no tractem — com deia ara fa un moment el senyor Fronjosa — de fer res aquí que no s'hagi fet en molts llocs; no tractem d'emprar els cabals de l'Estat per a fer grans artificialment unes organitzacions ni res d'això; tractem únicament d'afavorir-les i estimular-les.

Respecte a l'intervencionisme, ja he dit abans les paraules que hauria de repetir ara. Aquest intervencionisme el tenen totes les organitzacions. Si intervenen els comerços, s'intervenien les institucions de beneficència; a tot arreu, l'Estat, en una forma o en altra ha de vigilar perquè les institucions compleixin els seus fins, i a això es redueix exclusivament la intervenció aquesta. Ni ganes de crear una burocràcia excessiva, ni ganes de destinar cabals de la Generalitat a una obra purament fantàstica, ni res d'això. Adhuc, com sap molt bé el senyor Vallès i Pujals, per a la qüestió aquesta dels préstecs, que és la que l'alarma a ell: préstecs que, com és natural, no es tracta de donatius, sinó d'emprar una quantitat mitjançant el pagament d'un interès; adhuc en això, per treure-li tota la influència que poguessin tenir avui o el dia de demà els partits polítics, s'ha aprovat en aquest mateix Parlament un Projecte de Llei per a crear una institució especial on la intervenció particular serveix precisament per vetllar els interessos generals i per a evitar abusos de tota mena.

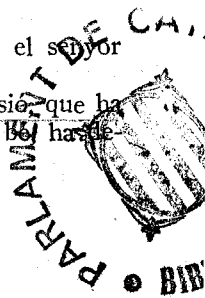
I dites aquestes paraules, crec que per la meua part no he d'afegir res més, perquè altrament hauria de fer com els altres oradors: tornar a ratificar-me en el que ja he dit.

El Sr. PRESIDENT: Per acabada la discussió de totalitat. Se suspèn aquest debat.

El Sr. DOT: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Dot.

El Sr. DOT: El President de la Comissió que ha hagut d'absentar-se perquè no es trobava ha hagut

manat que se li reservés, abans de cloure's la totalitat, el seu torn de rectificació.

El Sr. PRESIDENT: Podrà contestar en respondre's aquest debat.

Lectura del dictamen de la Comissió de Finances sobre un Projecte de Llei de transferències de crèdit

(El senyor Secretari dóna lectura al següent:

«DICTAMEN

Reunida la Comissió Permanent de Finances, sota la presidència del Vice-president senyor Pere Cerezo i Hernàez, amb assistència dels Vocals senyors Francesc Farreres i Duran, Gonçal Ibars i Messeguer, Joan Rovira i Roure, Josep Maria Tallada i Paulí i Joan Casanelles i Ibarz; actuant de Secretari el senyor Joan Sauret i Garcia, per tal de dictaminar sobre el Projecte de Llei de transferències entre diverses partides del Pressupost de despeses d'enguany de la Generalitat de Catalunya, acorda, per majoria de vots, de sotmetre a l'aprovació de la Cambra el següent

PROJECTE DE LLEI

Article únic. Són autoritzades les transferències de crèdit d'un import total de 784,353'74 pessetes entre les següents partides del Pressupost de despeses vigent.

Sobrants que es transfereixen

De la partida 54, 20,000 pessetes; de la 902, 349,353'74 pessetes; de la 1119, 59,000 pessetes; de la 1142, 285,000 pessetes; de la 1217, 16,000 pessetes; i de la 1242, 55,000 pessetes.

Total dels sobrants, 784,353'74 pessetes.

Augments en virtut d'aquestes transferències

A la partida 17, 4,000 pessetes; a la 55, 150,000 pessetes; a la 162, 20,000 pessetes; a la 170, 10,000 pessetes; a la 172, 2,500 pessetes; a la 197, 10,000 pessetes; a la 199, 30,000 pessetes; a la 203, 20,000 pessetes; a la 512, 15,000 pessetes; a la 1036, 4,000 pessetes; a la 1207, 25,000 pessetes; a la 1209, 9,500 pessetes; a la 1132, 285,000 pessetes; i a la 1275, 199,353'74 pessetes.

Total dels augments, 784,353'74 pessetes.

Palau del Parlament, 21 de desembre del 1933.
— El Vice-president, Pere Cerezo. — El Secretari, Joan Sauret.»

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de divendres

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial, sobre el Projecte de Llei de contractes de conreu.
3. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Justícia i Dret, sobre el Projecte de Llei creant el Tribunal de Cassació de Catalunya.
4. Discussió del dictamen de la Comissió de Finances, sobre el Projecte de Llei relatiu a la concessió de pensions als hereus de Pere Màrtir Rossell i Vilar i de Rafael Campalans i Puig.
5. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió d'Economia, sobre el Projecte de Llei de bases de la cooperació.
6. Discussió del dictamen de la Comissió de Sanitat, sobre el Projecte de Llei d'aigües minero-medicinals i d'aigües pures de règim.
7. Discussió del dictamen de la Comissió de Finances, sobre un Projecte de Llei de transferències de crèdit.

(S'aixeca la sessió a dos quarts de vuit i vuit minuts de la vetlla. La Cambra passa a reunir-se en sessió secreta.)